VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam, 3145. szám | 4 oldal, 20 bani | 1955, április 3, vasárnap

Lapunk tartalmából:

— A magyar nép tíz éve a szabadság utján. (2. oldal).
— Pártélet. — Nagyobb figyelmet a mezőgazdasági társulás létesitésére Mezőbajon. (3. oldal).
— Az aradrajoni kulturotthonok igazgatóinak kétnapos értekezlete. (3. oldal).
— Május 1-re készülnek a „G. Dimitrov" vagongyárban. (3. oldal).
— Igy láttuk. — Közvagyonrongálók. (3. oldal).
— Testnevelés és sport. (3. oldal).
— Rádióműsor. (3. oldal).
— A Szakszervezeti Világszövetség felhivása a világ dolgozóihoz. (4. oldal).
— A bonni militaristák türelmetlenül várják a jeladást a fegyverkezési hajsza megkezdésére. (4. oldal).
— A Szovjetunió visszaadja a Német Demokratikus Köztársaságnak a drezdai képtár világhirü műkincseit. (4. oldal).
— Az ezüst csövecskék. (4. oldal).
— Szovjet küldöttség megy az ázsiai országok értekezletére. (4. oldal).
— Lapzárta előtt. — Amerikai ujságirók egy csoportja érkezett Moszkvába. (4. oldal).
— Egy szovjet tanuló elrablása Berlin amerikai övezetében.

Százmilliók érdekében

Továbbra is figyelemmel kiséri a világ közvéleménye az Egyesült Nemzetek Szervezete leszerelési albizottságának londoni ülésezéseit. Jóllehet ma már köztudomásuvá vált, hogy a nyugati imperialisták — elsősorban az Egyesült Államok kormánykörei — más békés megegyezésre irányuló értekezletekhez hasonlóan, a lefegyverzéssel foglalkozó üléseket is szabotálják.

Határozott kivánságuk volt az értekezlet nyugati részvevőinek, hogy az értekezleten elhangzó javaslatok és felszólalások titokban maradjanak. Ezt ők ugy értelmezték, hogy csak az maradjon titokban, ami leleplezné a világ közvéleménye előtt a nyugati imperialisták ragaszkodását a fegyverkezés fokozásához, az atomháboru előkészitéséhez. Annál gyakrabban nyilatkoztak az értekezlet nyugati részvevői a nyilvánosság előtt természetesen olyan értelemben, hogy az értekezlet nem biztat semmiféle eredménnyel és egyáltalán nem lehet számitani megegyezésre a lefegyverzés kérdésében.

Mint ilyenkor szokásos, a nyugati imperialisták a Szovjetunió küldöttségét ugy igyekeztek a közvélemény előtt beállitani, mint amely kerékkötője a békés megegyezésnek. Ilyen körülmények között szükségessé vált, hogy A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettese a TASZSZ iroda londoni tudósitója előtt tett nyilatkozatában feltárja a való helyzetet a leszerelési albizottság ülésével kapcsolatban. Gromiko természetesen leleplezte az imperialisták mesterkedéseit és világosan rámutatott arra, hogy az imperialisták állitásával ellentétben, a Szovjetunió küldöttsége minden erőfeszitést megtett és megtesz a leszerelés kérdésének sikeres megoldásáért.

A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettese többek között rámutatott arra is, hogy a szovjet küldöttség olyan meghatározott intézkedéseket javasolt a leszerelés megvalósitása érdekében, amelyek teljes mértékben megegyeznek az egész világ békeszerető népeinek óhajával. Igy Gromiko hangsulyozta, hogy a szovjet kormány március 18-án javaslatot terjesztett az albizottság elé megvizsgálás végett. A javaslat arra vonatkozott, hogy kössenek nemzetközi megegyezést a fegyverkezés csökkentése, az atom, hidrogén és más tömegpusztító fegyverek betiltására vonatkozóan.

Annál is inkább elfogadhatók a Szovjetunió javaslatai, mert azok Franciaországnak és Angliának 1954 junius 11-i javaslatain alapulnak, amelyek a lényeges szempontokban nem különböznek a szovjet állásponttól. A szovjet javaslat szerint hat hónap, vagy egy év alatt a fegyverkezést, a katonai csapatok létszámát, a költségvetések katonai célokra előirányzott kiadásait 50 százalékkal leszállitanák. A csökkentést az 1955 január 1-i helyzethez viszonyitva hajtanák végre azzal a kikötéssel, hogy az államok kötelezettséget vállalnának arra, hogy nem növelik a fegyverek mennyiségét, a katonai csapatok létszámát és a hadikiadásokat 1955 január 1-i szinvonalhoz képest.

Ugyanakkor a szovjet kormány javasolta, hogy az általános fegyverkezés csökkentése és az atomfegyver betiltása céljából még ezév folyamán világértekezletet hivjanak egybe.

Mint ismeretes, a szovjet kormány figyelme arra is kiterjedt, hogy létesitsenek nemzetközi ellenőrző szervet, amely a megegyezésben vállalt kötelezettségek betartását ellenőrzi. Ez az ellenőrző szerv ideiglenesen az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa mellett működne. Az egyezményt aláiró országok kormányai kötelesek lennének időnként tájékoztatni az ellenőrző bizottságot a leszerelés végrehajtásának adatairól.

A szovjet kormány az emlitett intézkedéseken kivül arra is javaslatot tett, hogy a fegyverkezés csökkentését egészen addig a szinvonalig folytassák, amely a belső biztonság fenntartásához szükséges és nélkülözhetetlen az Egyesült Nemzetek alapokmányában foglalt kötelezettségek teljesitésében.

Ilyenformán teljes mértékben nyilvánvalóvá válik, hogy a nyugati hatalmak ürügyeket keresnek a londoni leszerelési értekezlet kudarcba fullasztására. Ha az Egyesült Államoknak valóban szándékában állana a fegyverkezési hajsza megszüntetése, a fegyverkezés csökkentése, akkor nem kellett volna mást tenie, mint egyszerűen elfogadni a Szovjetunió javaslatát, amely egyébként, mint már emlitettük, a főkérdésekben megegyezik Anglia és Franciaország előbbi javaslataival.

A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettese tehát teljes mértékben jogosan járt el, amikor az Egyesült Államok és Anglia szóvivőjének nyilatkozataival ellentétben feltárta a leszerelés kérdésében felmerült valódi akadályokat. A világ közvéleménye nem először tapasztalta, hogy a nyugati imperialisták közül főleg az Amerikai Egyesült Államok fejt ki erőfeszitéseket a békés tárgyalások sikerének megakadályozására. Megmutatkozott ez a mult évben Berlinben és ezt követően Genfben is. A Szovjetunió nem először javasolta az általános fegyverkezés csökkentését és számos alkalommal követelte az atom-, hidrogén- és más tömegpusztító fegyverek betiltását. A Szovjetunió javaslatot tett az atomenergia békés felhasználása terén szerzett tapasztalatok nemzetközi kicserélésére is. Ezek a javaslatok azonban süket fülekre találtak a nyugati hatalmaknál.

Ahelyett, hogy komolyan foglalkoznának a leszerelés kérdésével, olyan katonai intézkedéseket hoznak, mint amilyen Nyugat-Németország felfegyverzése és legutóbb az angol alsóház határozata, hogy Angliában is megkezdik a hidrogénbomba gyártását. Minden fegyverkezési hajsza ellenére — amely annyira jellemzi a nyugati hatalmak, elsősorban az Amerikai Egyesült Államok erőpolitikáját, — a Szovjetunió további erőfeszitéseket tesz a leszerelés megvalósitására. A Szovjetunió kormánya továbbra is minden alkalmat megragad olyan tárgyalások megtartására, amelyek a nemzetközi ellentétek csökkentésének reményével kecsegtetnek.

A Szovjetunió, a Kinai Népköztársaság, az egész 900 milliós béketábor olyan hatalmas erőt képvisel, amely nem rettenhet meg a háborus gyujtogatók semmiféle fenyegetésétől sem. A béketábor elég erős ahhoz, hogy az ellenség csapására csapással válaszoljon. A Szovjetunió, a béketábor vezetőjének erőfeszitése a leszerelés kérdésében tehát egyáltalában nem a gyengeség jele, hanem annak a ténynek ujabb igazolása, hogy a Szovjetunió meg akarja menteni a világot egy minden eddiginél borzalmasabb háboru veszélyétől.

Hazánk dolgozó népe teljes elismeréssel és együttérzéssel figyeli azokat az erőfeszitéseket, amelyeket a szovjet kormány kifejt a béke fenntartásáért, az általános biztonság megóvásáért. A fegyverkezés költségeit a szocializmus táborának országaiban azért akarják csökkenteni, hogy ezzel is hozzájáruljanak a dolgozó nép anyagi és kulturális szinvonalának emeléséhez.

Hála és elismerés illeti a Szovjetunió kormányát, amely fáradságot nem kimélve küzd a háboru ellen és védő karját nyujtja ki a békére vágyó százmilliók felé.

Román kormányküldöttség utazott Budapestre

A Román Népköztársaság kormányküldöttsége, — amely Budapesten részt vesz Magyarország felszabadulása 10. évfordulójának ünnepségén — április 1-én elutazott a fővárosból.

A küldöttségben a következő elvtársak vesznek részt: Emil Bodnaras hadsereg-tábornok, a minisztertanács elnöke, Fazekas János, az RMP KV titkára, Simion Bughici külügyminiszter. Tagja továbbá a küldöttségnek Stefan Cleja elvtárs, az RNK magyarországi nagykövete.

Elutazáskor a küldöttség tagjait Gh. Apostol, I. Chisinevschi, Chivu Stoica, M. Mujic, L. Salajan altábornagy, M. Rosianu elvtársak és az RMP KV, valamint a kormány más tagjai üdvözölték.

Jelen volt Pataki László, a Magyar Népköztársaság nagykövete a Román Népköztársaságban.

(Agerpres)

MÁJUS 1. TISZTELETÉRE

25 százalékkal növekszik a termelékenység

A Polychrom festékgyár dolgozói hónapról-hónapra túlszárnyalják munkatervüket. Lelkes munkájuk eredménye, hogy ötéves tervüket már 4 hónappal ezelőtt teljesitették. Március hónapban szintén megvalósitották a terv mutatószámait, amelyek közül az értékre vonatkozót 33 százalékkal tul is szárnyalták. A gyár dolgozói munkasikereit nagymértékben elősegitették azok a technikai intézkedések, amelyeket a Polychrom-ban ezévben foganatositottak. Kiemelkedő eredményeket értek el például az előőrlő gép felszerelésével. A lakatos műhelyt is megfelelő helyiségbe helyezték át. Ugyanakkor uj esztergapadot is szereltek fel.

A laboratórium dolgozóinak munkája nyomán uj gyártmányokkal gazdagodik a gyár termékeinek választéka. Április hónapban például megkezdik a szabókréta és a színes antilop, valamint a vászoncipők tisztitásához szükséges kréták gyártását.

A szárító befogadóképességének növelése is jelentősen hozzájárul a terv teljesitéséhez. A száritóba ugyanis ujrendszerü porlasztót szereltek fel, amelynek segitségével a nyersolajat porlasztják és gáz formájában égetik el. Ez a módszer sokkal nagyobb hőfokot biztosit. Az ujrendszerü porlasztó segitségével a termelékenység mintegy 25 százalékkal növekszik.

346 ezer lej értékü konfekcióáru terven felül

Az „Artex" szabóipari termelőszövetkezet dolgozói becsülettel igyekeznek teljesiteni május 1. tiszteletére tett munkavállalásaikat. Ennek eredményeként, a terven felül vállalt 346.250 lej értékü konfekcióáruból, március 25-ig mintegy 318.000 lej értékü konfekcióárut készitettek el. A terven felül vállalt gyermekkabátkákat, nadrágokat, ruhácskákat, valamint női ruhákat stb, megtakaritott anyagokból állitják elő.

A termelékenység növeléséért az „Artex" dolgozói elhatározták, hogy május 1-ig három ujrendszerü készüléket helyeznek üzembe, amely jelentősen megkönnyiti majd munkájukat. Eddig egy kézi villamos vágógépet és egy gomblyukakat kijelölő készüléket már üzembe is helyeztek.

A körfűrésznél

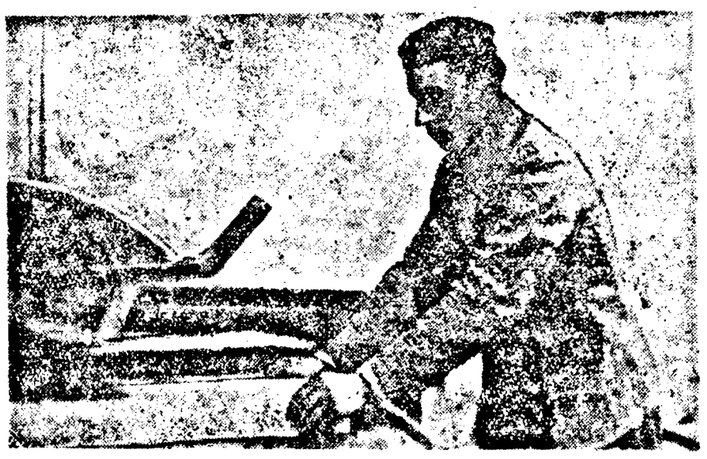

Bonczida András elvtárs, az IFIL fűrészgyár dolgozója, körfűrészes. A május 1 tiszteletére szervezett szocialista verseny során normáját átlag 40 százalékkal haladja tul.

Bővül a választék

Tágas, világos irodában dolgoznak a „December 30" gyár rajzolói. Itt születnek meg a kedves, élénk és változatos minták, amelyek a gyönyörü ruhaanyagokat diszitik és amelyeket egyre nagyobb tetszéssel szemlélnek az áruházakba betérő asszonyok és lányok. A gyár rajzolóinak munkáit nemcsak városunk textilgyáraiban, hanem az ország különböző más üzemeiben is felhasználják.

A munkásosztály nagy ünnepének tiszteletére a gyár rajzolói hónapok óta azon dolgoznak, hogy minél több uj minta, dusabb választék kerüljön ki a gyárból. Három hónap alatt számtalan mintát készitettek és április 1-én már megkezdték a próba-nyomást a könnyüipari minisztérium ellenőrzőbizottságától jóváhagyott 42 minta felhasználására. Rövidesen rátérnek az uj mintáju anyag sorozatgyártására is. A pamut anyagok, a karton, a barchet, az olandina, a florella és a kendőanyagok számára tervezett minták a medgyesi, galaci, bukaresti textilgyárak szövődéiben is megtalálhatók.

A rajzolók közül Biró László, Hraniczky Ibolya és Polcsán Tibor tünnek ki. Mintájukban a román nép és a hazánkban élő nemzeti kisebbségek népviseleteinek egyes motivumait is feleleventették.

166 hektárnál többet vetettek

A nagyszentmiklósi kollektiv gazdaságban lendületesen halad a vetés. A kollektivisták, minden mezőgazdasági munkálatok elvégzésére kedvező időt kihasználnak. Igy március végéig már több, mint 166 hektár földet vetettek be, — ebből 64 hektárt rabbal, 30 hektárt gyógynövénnyel, s 60 hektárt borsóval. Elültettek még 12 hektár burgonyát, valamint zöldségféléket és egyéb növényeket.

A vetési munkálatokban a kollektiv gazdaság pártalapszervezetének tagjai példamutatóan haladnak az élen.

Simon József,
levelező

Nyilt levél egy diákhoz

Kedves kis barátom

Pár nappal ezelőtt a Marospart mentén akadt dolgom. S ha már arra vitt utam, megnéztem a Marost is. Zavaros, piszkos viz hömpölygött a folyó medrében. Tekintetem átsiklott a folyón tul. Az éltető napsütés zölddé varázsolta a Maros partját. Milyen szép a frissen sarjadt fü zöldje, mennyi élniakarás van a pattanásig duzzadó rügyekben! Az életerőt, szépséget, fiatalságot hirdeti a tavasz a természetben. S a természet is talán ilyenkor a legszebb: fiatalságában, amikor küzdenie kell az életért, szemben a felbukkanó hideggel, hirtelen szelekkel.

S ekkor te jutottál eszembe. Az a csillogószemü, friss, jókedvü kisdiák, te, aki — sokezer hasonló társaddal együtt — nekünk felnőtteknek a tavaszt jelképezed.

Te talán nem tudod, hogy benned is annyi erő, élniakarás van, mint a megujuló természetben. Fiatal, napról-napra erősödő izmaiddal fogékony, friss szellemi erőddel játszva legyőzhetnéd a felmerülő nehézségeket.

De különbség van közted és a természet ereje között: a természet küzd és győz. Te pedig nem küzdesz ugy, ahogy erődből, eszedből kitelnék s számtalanszor téged győznek le a nehézségek.

Megfigyelted-e már, hogyan bujik ki az elültetett mag hajtása? A föld kemény, napszitta felső kérgét repeszti meg a gyenge kis hajtás, amely előbukkan. El tudod képzelni, mekkora küzdelmébe kerül ennek a kicsiny, gyenge hajtásnak, hogy az éltető meleg napra kerülhessen?

Mi a te munkád e kis növényéhez hasonlitva?

Pár héttel ezelőtt megkérdeztem tőled miért olyan gyenge a bizonyitványod? Ismerem képességeidet és mégis hogy lehet az, hogy feleleteid sokszor elégtelenek. Annyit beismertél, hogy nem tanulsz eleget, de az okot nem tudtad megmondani. Akkor nem tudtuk befejezni beszélgetésünket és igy ebben a levelemben mondom el neked és sok-sok társadnak azt, amit akkor szerettem volna:

Tudod-e, hogy mostani éveid talán a legszebbek életedben? Hiszed-e, hogy ahogyan most végzed a munkád, ahogyan most szerzed az élethez szükséges ismereteket, ugy fogsz dolgozni akkor, amikor a társadalomnak már felnőtt tagja leszel? Soha ilyen könnyen nem szerezheted meg az élethez szükséges tudást, mint most, amikor melletted állnak, támogatnak és szeretettel irányitanak szüleid, tanáraid s a dolgozók egész társadalma, akiknek te vagy reménye, büszkesége és tavasza. Nem érzed a feléd áramló szeretetet és gondoskodást, amellyel napról napra körülvesznek?

Tudom, egy helytelenül gondolkozó ismerősöd azt mondta neked, hogy mi felnőttek sem voltunk jobbak, mi is játszottunk. Erre annyit válaszolok neked, hogy nekünk sokkal több nehézséggel kellett megküzdeni, mint most neked. Akkor nem biztositották az anyanyelven való oktatást, mint ma. De megvivtuk küzdelmünket és győztünk. A nehézségek megacéloztak bennünket s mint nagyobb diákok már éreztük, hogy tanulnunk kell, tudnunk kell, mert munkánkkal nemcsak saját jövönket, hanem az egész dolgozó nép jövőjét kell szolgálnunk.

Azt hiszed, hogy mi nem játszottunk? Az elmult nyáron, a vakációban otthon, megkerestem azt a domboldalba vájt üreget, ahol mint kisdiák „indián" fegyvertáramat tartottam. Az üreg szája már rég beomlott, csak sejtettem a helyét s addig vájkáltam a környékén, mig rá nem bukkantam a már beomlott üregre. A földdel együtt valami korhadt fadarab is előkerült, valószinüleg legfeleletmetesebb fegyverem, az indián harci bárd. Elszomorodtam, de mégis jól esett visszagondolni azokra a boldog nyári vakációkra, amikor — a jól sikerült vizsga után — játszottunk, pihentünk, ha kellett dolgoztunk, az uj iskolai évben pedig ismét szorgalmasan tanultunk.

Neked most csak egy kötelességed van: tanulni.

Senki sem mondja neked, hogy ne játsz. De okosan kell beosztanod idődet. Először végezd el munkádat, de akkora erővel és akarással, mint a felszinre törő kis növény.

Társaid közül sokan azt állitják, hogy ők 4—5 órát tanulnak naponta. Sajnos, ők azt hiszik, tanulnak, de a négy órából hármat azzal töltenek el, hogy játszadoznak, lapozgatják a könyvet, mindenre figyelnek, csak arra nem, amivel foglalkozniok kellene s közben önmagukon sajnálkoznak, hogy „menynyit kell a lecke mellett ülni". A megmaradt egy óra alatt aztán összecsapják a leckét s ezzel vége a tanulásnak.

Kis Barátom! A lecke mellett nem „ülni" kell, hanem dolgozni. Tudod milyen öröm az nekünk, felnőtteknek, ha azt látjuk, hogy valaki igyekszik szorgalmasan tanulni? Tudod-e milyen szükséges van társadalmunknak tanult, müvelt munkásokra, földmüvesekre, technikai és szellemi vezetőkre? Mennyire szeretnélek köztük látni!

Tudod-e mi szükséges ehhez? Erre a kis növény tanit meg. Akaraterő és szorgalom. Próbáld meg, s hidd el, te leszel az első, aki az elért eredménynek örvendeni fog. Gondolom megértettél engem és a még hátralévő két hónap alatt megmutatod, hogy nem csalódtunk benned. Ne felejtsd el: csak akarni kell.

Sok sikert kivánok vizsgáidhoz!

LANG ISTVÁN,
a 6. számu magyar tannyelvü 7 osztályos iskola igazgatója

Hirek a Szovjetunióból

Gépek és felszerelések a Szovjetunió népgazdasága számára

A Szovjetunió ipara napról-napra ujabb gépeket ad a népgazdaság számára. Jelenleg csupán a mezőgazdasági gépeket gyártó üzemek 120 különböző gép gyártásán dolgoznak, amelyek közül 20-at most állitanak elő első izben. Ezek a gépek a legnehezebb mezőgazdasági munkálatok gépesitésére hivatottak.

Az uj gépek közül egyesek a vetés elvégzésére, mások a kukorica vetésére, ápolására és betakaritására szolgálnak. Vannak olyanok, amelyek a kukorica négyzetes vetését végzik el.

A Szovjetunió kolhozainak és szovhozainak földjein olyan takarmányrépa-vetőgépek dolgoznak, amelyek egyszerre 19 sor takarmányrépát vetnek el.

A kolhozok a közeljövőben olyan triőröket kapnak, amelyek óránként 8 tonna magot tisztitanak meg.

A szovjet ipar nemcsak a mezőgazdaságot látja el ujabb gépekkel, hanem többek között a bányaipart is. Jelenleg egy mangánkitermelő kombájn mintadarabjait készitik. A szerződés értelmében az üzemnek május 1-ig 5 ilyen gépet kell leszállitania. A szerelők már összeállitották az első két darabot. A termelési előirányzatot napról-napra tulteljesitik.

Uj „Moszkvics" személygépkocsi

Az egyik moszkvai autógyárban, ahol az ismert „Moszkvics" gépkocsikat gyártják, uj gépkocsimodellt állitottak elő, amely kényelmesebb és tágasabb a réginél. Az uj modell a „Moszkvics 402".

Az uj személygépkocsiban négy hely van, motorja 1,5-ször erősebb a réginél, százkilométerenként 7 liter benzint fogyaszt, maximális sebessége 105 kilométer óránként.

Az uj személygépkocsi rádióval és légfütéssel van ellátva. Az első ülés támlája lehajlitható, ugy, hogy a hátulsó üléssel együtt fekvőhelyül is szolgálhat hosszabb ut esetén.

Az első darabok sikeresen kiálltták a próbát. Most előkészületeket tesznek, hogy megkezdhessék az uj kocsik sorozatgyártását.

Iskola az erdőben

Iskola huzódik meg az erdő lombos fái alatt. Itt tanulnak a gyengébb szervezetü gyermekek. Itt, ahol a legjobb orvos maga a természet, a gyermekek naponta legalább 5—6 órát tartózkodnak a szabadban. A szabadban való séták kötelezőek a kora reggeli órákban, a tanitás megkezdése előtt, a déli és vacsoraszünetben egyaránt. Ezenkivül számos órát a szabadban tartanak meg, nappal a gyermekek a verandán alusznak vattázott hálózsákokban.

A gyermekek mintegy 4—5 hónapot töltenek ebben az iskolában, szükség esetén még többet is. Ezalatt az idő alatt a megfelelő orvosi kezelés hatása alatt megerősödnek és egy napra sem kell megszakitaniok tanulmányaikat.

Az egész nevelőtevékenység, a napi ötszöri étkezés, a különböző kezelések, mint az elektro-teràpia, a különböző gyógyfürdők, a kifogástalan orvosi kezelés — mindez sokba kerül. A költségek legnagyobb részét a szovjet állam viseli. A szülők csak jelentéktelen összéget fizetnek, a kisfizetésü dolgozók gyermekei ingyen részesülnek a kezelésben.

A gyermekek nagyon jól érzik magukat az erdei iskolában. Akik őrködnek egészségük fölött, mindent megtesznek, hogy a gyermekek életét minél szebbé tegyék.

Néhány sorban

Uj módszerrel, gyorsan fakaszfanak vizet a szovjet sztyeppéken. Furógéppel lefurnak a kivánt mélységre. Amikor elérték a vizet, hosszu, erősen lassitott hatásu robbanótöltetet engednek le. Ez tömöriti és megfelelően kiszélesiti a talajt. A kutfal teljes mélységében könalaku és szilárd lesz. Biztositására csak azért van szükség, nehogy a talajviz később szétmossa.

★

Három léghajó 8050 méter magasságba vitte fel a 2700 méter köbtartalmu „SZSZSZR 102" szovjet sztratoszféra ballont. A ballon egy óráig lebegett közvetlenül a sztratoszféra határában. A ballon müszerei itt minusz 54 C fokos hőmérsékletet mértek.

A magyar nép tiz éve a szabadság utján

Uj élet a romokon

Halk, alig hallható hangon közölte a szabaddá vált magyar rádió 1945 április első napjaiban az örömhirt: Magyarország felszabadult. Erőtlen volt a rádió hangja, mint az aléltságból ébredt emberé, aki gyenge, elhaló hangon ad magáról életjelt. Szinte a hangszóróra tapasztottuk a fülünket, hogy egyetlen szót se szalasszunk el a szivdobogva várt közleményből. Szerettünk volna ugy örvendezni a felszabaduláson, hogy emlékeinkből eltünjenek mindazok a borzalmak, amelyek azt megelőzték.

Mégis, minden a pusztulás képét idézte szemünk elé. Maga a rádió hangja is, mert hanghullámait nem a Laki-hegyi magas antenna sugározta, hanem kezdetleges, kis adó szórta szét nem nagy távolságra. „Romokban hevernek a Duna karcsu hidjai". „Kőtörmelék boritja Budapest utcáit", ilyen és hasonló hirek érkeztek napról-napra, óráról-órára a felszabadult szomszéd országból.

Hányszor vetődött fel bennünk a gondolat: vajjon felépül-e valaha az a város, amelynek utcáit egykor Kossuth és Táncsics, Petőfi és Ady rótták? Vagy az egész dicső mult ott hamvad a romok alatt, ahová a huszonöt esztendős ellenforradalom juttatta?

Egyre tömegesebben érkező halálhirek keseritették meg a felszabadulás felett érzett örömet. A véres orgiában tobzódó vak gyülölet örökre elnémította a dolgozó nép számos harcosának ajkait. A vérszomjas kannibálok gyermekek és öregek, férfiak és nők vérének özönével akarták eltorlaszolni maguk mögött az utat. A vesztét érző fenevadnak, a magyarországi fasizmusnak rémtette példa nélkül állt a világon. Kiemelkedő emberek, tudósok, irók, müvészek lelték borzalmas halálukat a felszabadulásra váró Budapest vad forgatagában.

Lelki és testi nyomoruság sujtotta a becsületes embereket a felszabaduló Magyarországon és sokan gondoltak arra, hogy nincs hatalom, amely visszaadhatná a vihartépte emberek életerejét.

Tiz esztendős harc az ujjáéledésért beláthatatlan magasságra emelte a pártot, az egész magyar nép szemében. A marxi—lenini pártot, amely élére állt a Magyarország feltámasztásáért vivott emberfeletti küzdelemnek. „A munkásosztállyal az élen az egész magyar dolgozó nép az ujjáépités és az áldozatkészség csodáit müvelte" — mondotta egyik legutóbbi beszédében Rákosi Mátyás, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára. Mindenki előtt nyilvánvaló azonban, hogy a magyar népnek ezt a hősi cselekedetét csakis a Magyar Kommunista Párt hivhatta életre.

Embermilliók emelkedtek fel a porból a párt hivó szavára. Hidakat, gyárakat, utakat, vasutakat épitettek, uj házkat emeltek a romok helyén és ahol üvegnélküli ablakokon süvitett be a téli szél, aránylag rövid idő multán meleg otthonra találtak a dolgozók.

Nemcsak uj vivmányok születtek a párt tanitása nyomán, hanem a párt tanitotta a vivmányok megvédésére is a magyar dolgozókat, akiknek ébersége egymásután rántotta le a leplet a nyugati imperialisták beépitett ügynökeiről. Azokról, akik akadályokat igyekeztek görditeni a magyar dolgozó nép jövőjének utjába. Magyarország csaknem teljesen elpusztult annak a politikai irányzatnak következtében, amelyet a nyugati imperialistáktól támogatott Horthy-rendszer képviselt.

Nagy Ferenc és társai ugyancsak a nyugati imperialisták megbizásából akarták visszasüllyeszteni a magyar népet az ellenforradalmi idők posványába.

Sohasem felejtheti el az uj életre ébredt magyar nép, hogy boldog jövőjének alapköveit a szovjet hadsereg áldozatkész harca rakta le. A szovjet hadsereg hozta el a magyar nép számára a szabadságot, mint több más közép- és keleteurópai népnek is. A magyar nép is a szovjet nép példáját követi a szocializmus épitésében és a szovjet példa áll előtte a más népekkel való kölcsönös megértés és barátság keresésében is. A magyar nép szabadságának tudatában testvéri barátságot szilárditott meg népi demokratikus szomszédjaival, igy hazánk népével is, amelytől a multban az imperialista háborus gyujtogatók vad uszitással igyekeztek elválasztani.

Felszabadult hazánk és a felszabadult Magyarország népei lerázták magukról azt a rendszert, amelynek egyik alapelvét a népek közötti gyülölet szitása képezi. A Román Népköztársaság dolgozói ma, a magyar nép legnagyobb ünnepén bensőséges szeretettel fordulnak nyugati szomszédjuk felé. A román nép büszke elégtétellel gondol arra a tényre, hogy a szovjet hadsereg oldalán a T. Vladimirescu hadosztály katonái is résztvettek Magyarország felszabaditásában. Olyan fegyverbarátság jött létre a hitleri hordák ellen közösen harcoló román és magyar katonák között, amely elszakithatatlanná teszi a két nép testvéri kapcsolatait.

Napjainkban, amikor a nyugati imperialisták ismét arra készülnek, hogy fegyvert adjanak a magyar és a román nép ősi ellenségének, a német militaristáknak a kezébe, a magyar—román fegyverbarátság számottevő erőt képez a kilencszázmilliós béketáboron belül.

Hazánk és a Magyar Népköztársaság vezetői legfőbb célkitüzésüknek egyaránt a dolgozó nép anyagi és kulturális szükségletelnek egyre fokozottabb kielégitését tartják. A Magyar Dolgozók Pártja 1953-ban megszabta a jólét felé vezető ut irányvonalát. Erről az utról a magyar politikai élet egyes vezetőszemélyei jobbfelé tértek le, tagadták a nehézipar fejlesztésének elsődlegességét és ezzel veszélyeztették a magyar dolgozó nép érdekeit. A Magyar Dolgozók Pártja azonban attól a lenini—sztálini tanitástól vezérelve, hogy a nehézipar fejlesztése nélkül gondolni sem lehet a mezőgazdasági termelés fokozására, a közszükségleti cikkek bőségére, erélyes állásfoglalással érvényt szerez mindannak, amit az 1953-as irányelvek előirnak.

Hazánk dolgozó népe szilárdan követi a Román Munkáspárt tanitását, amely — ugyanugy, mint a Magyar Dolgozók Pártja is — a Szovjetunió Kommunista Pártjának gazdag tapasztalatait használja fel az irányitás nagyszerü tevékenységében.

Közös felszabaditónk, a Szovjetunió iránt táplált határtalan szeretetben ünnepli ma hazánk dolgozó népe a testvéri magyar néppel együtt Magyarország felszabadulásának 10. évfordulóját. Népköztársaságunk dolgozói készek arra, hogy a legyőzhetetlen Szovjetunió vezetésével, a hatalmas Kinai Népköztársaság mellett a szocializmus és demokrácia 900 milliós táborában megvédjék mindazt, amit a felszabadult népek kivivtak maguknak.

Ennek a harcnak az elmaradhatatlan győzelme védelmezi meg azokat a vivmányokat is, amelyeket a magyar nép a felszabadulás óta eltelt tiz esztendő alatt elért és amelyek a jövőben is hozzájárulnak a béke erőinek megszilárdulásához.

Bakács Béla.

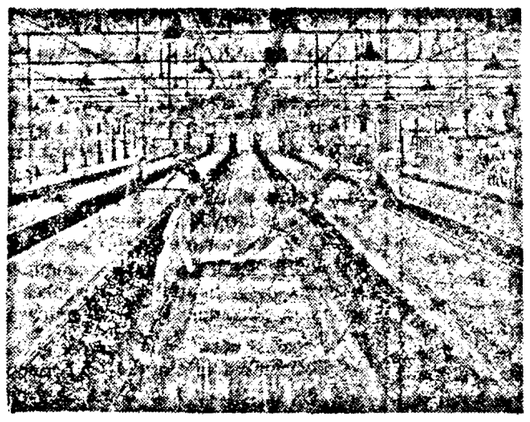

★ ★

A nehézipar fejlődése megteremtette a közszükségleti cikkek tömeggyártását Magyarországon. Budapest és a vidéki városok áruházainak kirakataiban szebbnél szebb textilanyagok láthatók. Az állandóan emelkedő életszinvonal lehetővé teszi, hogy a dolgozók izlésesen, csinosan öltözködjenek. Magyarországról textiláru külföldre is szállitanak és a jóminőségű, tetszetős anyagoknak nagy keletjük van az ország határain tul. A textilgyárak berendezéséhez szükséges gépek ma már nagyrészt az országban készülnek és a magyar gépipar termékei sikerrel veszik fel a versenyt a multban a nyugati országokból behozott gépekkel. Képünk a Kispesti textilgyár egyik részlegét ábrázolja.

★ ★

Az esztendő filmei

Az elmult évben 96 millió látogatója volt a magyar moziknak, ebből 29.6 millió néző jutott a fővárosra, 66.4 millió pedig a vidékre. A megelőző esztendőben 70.8 millió főnyi közönség ült a mozik nézőterén, közülük 16.4 millió látogatta a budapesti filmszinházakat. Azt jelentik ezek a számok, hogy Magyarországon az elmult évben — még a csecsemőket is beleszámitva — minden lakós legalább tizszer volt moziban. A kultura terjedésének egyik jellemző, sokatmondó adata az a tény, hogy ma 2400 mozi működik Magyarországon szemben a háboru előtti 516 mozival. Két évvel ezelőtt 74 filmet vetitettek a magyarországi filmszinházakban, tavaly már 101-re szaporodott a bemutatott filmek száma, ebben az évben pedig legalább 120 uj film bemutatását tervezik.

Már műsorukra tüzték a filmszinházak a 2×2 = néha 5 cimü filmoperettet, Urbán Ernő: Hintón járó szerelem cimü filmnovelláját és Mészöly Dezső átdolgozásában Szigligeti: Liliomfi cimü klasszikus magyar darabja filmváltozatát. Filmre került Karinthy Ferenc Budapesti tavasz cimü regénye, amely Budapest ostroma idején játszódik le és Bencsik Imre Külvárosi történet cimü müve. A magyar filmek között bemutatják még Vészi Endre Különös ismertetőjelét, a Bőske cimü rövid filmet és a Diszelőadás cimü eszterád-filmet. Természetesen a magyar filmek idei bemutatója még jelentősen bővül, hiszen sokkal több filmet forgatnak, de még nem alakult ki végleges sorrendjük.

Március 10—23. között rendezték meg a hagyományos szovjet filmünnepet. Az ünnepi hét során mutatták be a többi között a Zsurbincsalád cimü filmet, Kocsetov regényének filmváltozatát, Borisz Andrejevvel a főszerepben. Vetitésre került A tőr cimü Ribakov regény filmváltozata, a Gajdár novellája nyomán készitett Bátorság iskolája.

Az ünnepi filmhetek közül idén elsőnek a lengyel filmhetet rendezték meg. Bemutatták az Öten a Barska-utcából, Kaland Marienstadtban, Keresem az igazságot, valamint A győzelem katonája cimü életrajz filmet. A Német Demokratikus Köztársaság filmtermését egyelőre a Riadó a cirkuszban és az Erősebb az éjszakánál cimü filmek képviselik a tervben. A Csehszlovák Köztársaság legujabb filmalkotásai közül az Ólomkenyér, a Még nem volt esküvő és a Zene a Marsról cimü zenés vigjátékot látják majd. Bemutatják a Husz János életéről készülő háromrészes, hatalmas csehszlovák filmalkotást is. A Román Népköztársaság filmtermésből. A kürtös unokája cimü film kerül bemutatásra.

A Kinai Népköztársaság filmművészetét is több érdekes alkotás képviseli: a Bizalmas levél, az Esküvő, az Emberek a sztyeppén és A pillangó meséje cimü játékfilmek.

A magyar szerszámgépek egyedi gyártásától a modern sorozatgyártásig

Magyarországon több mint 50 évvel ezelőtt a nagyipari fellendülés korában kezdett néhány vállalkozószellemü tőkés a szerszámgépgyártás elindításához. A kezdeti szerszámgépgyártás azonban évtizedekig alig jelentett többet a külföldi gépek másolásánál. Sorozatgyártásról szó sem lehetett és kizárólag egyedi gyártással öt-tizes szériában készültek gépek.

Az 1930-as évek végén a kedvező konjunktura folytán némi változás történt: a magyar szerszámgépeket eladásra gyártó üzemek száma növekedett. Ebben az időben ugyanis nehézségekbe ütközött a szerszámgépek külföldi behozatala s mintegy rákényszerültek a magyar tőkések arra, hogy házi használatra különböző szerszámgépeket, igy esztergát, marógépet stb. készittessenek. Önálló konstrukció azonban ötven esztendőn keresztül alig született a magyar iparban.

Az évtizedes lassu fejlődés után a második világháborut követően a magyar kormány határozatai alapján gyökeres fordulat történt a magyar ipar fejlesztése terén. Igy többek között gyors fejlődésnek indult a szerszámgépgyártás is. A magyar kormány hatalmas beruházásokat eszközölt az üzemek korszerüsitésére, a modern gyártásfolyamatok meghonositására és szakemberek továbbképzésére. A gyárak államositása után minden üzem az adottságainak legjobban megfelelő gépek gyártására rendezkedett be. Az egykori Weiss Manfréd gyárból, a mai Rákosi Mátyás müvekből kerül ki a legnagyobb mennyiségü szerszámgép, de ezenkivül jelentős mennyiséget gyárt a többi vállalat is. Az ország több mint tiz szerszámgépgyárában, mintegy ötvenfajta gép készül.

A tudományos kutatómunkát a Szerszámgépfejlesztő Intézet létrehozásával alapozták meg. Az intézet korszerü felszerelésével, neves mérnökök nemcsak hazai viszonylatban folytatnak tanulmányokat, hanem az állam költségén külföldi gyárakba is ellátogatnak. Igy alkalmuk nyilt a Szovjetunió gépgyáraiban is látogatást tenni. A baráti országokból viszont szaktanácsadók látogattak Magyarországra, hogy évtizedes tapasztalataikat átadják a magyar üzemeknek.

Ma már nemcsak a belföldi szükségletre gyártanak Magyarországon szerszámgépeket, hanem a népi demokratikus, nyugati, távol- és közelkeleti országok számára is. Igy többek között Belgiumba, Franciа- és Olaszországba, Argentinába és Braziliába szállitanak különböző furó- és marógépeket, esztergapadokat és harántgyalukat.

A további tervek igen nagy sulyt helyeznek a gépek minőségi gyártására, korszerüségére. Az uj gyártmányokat ugy kivánják kialakitani, hogy bizonyos tipuscsaládokat fejlesztenek ki, amelyen belül az egyes géptajták nagy százalékban közös alkatrészekkel birnak. A közeljövőben már megjelennek olyan ujfajta müszerészeszterga, amelyek a legkülönbözőbb forgácsolási müveleteket is elvégzik. 1955-ben forgalomba kerül az igen szép külsejü, legmodernebb gyártási technológiával gyártott középnagyságu egyetemes eszterga.

A gépipar uj ága

Magyarországon a felszabadulás előtt egyáltalán nem gyártottak gördülőcsapágyat. A gépgyártás fejlesztése azonban szükségessé tette, hogy a gördülőcsapágyak gyártását is meginditsák.

Minthogy semmifé tapasztalatuk nem volt, a gördülőcsapágy-gyártás megindítása elképzelhetetlen lett volna a Szovjetunió segitsége nélkül. A Debreceni Első Magyar Gördülőcsapágy Gyár tervfeladatát és müszaki terveit szovjet szakemberek készitették el, s a gyártással kapcsolatos szovjet tapasztalatokat a magyar ipar rendelkezésére bocsátották. Az uj gyár létrehozását is szovjet szakemberek segitették, a Moszkvai Gördülőcsapágy Gyárban pedig magyar szakértőkből álló bizottság hónapokon keresztül tanulmányozta a gyártást.

A multban a parlament épületében lévő országgyülési könyvtárat elzárták a dolgozó tömegek elől.

1952-ben az országgyülési könyvtárat megnyitották a közönség számára. A könyvtár mintegy 300 ezer kötettel rendelkezik.

Képünkön a könyvtár egy része látható.

ZELK ZOLTÁN:

Szabadság

„Jöjj el szabadság, te szülj nekem rendet„.
(József Attila)

Hány év volt? Három? Huszonöt?
Ugy vélnéd, ezer éve:
s im fölbukunk a föld alól
s a téli napnak fénye
a kint, a rettegést, penészt
lemossa rólunk végre.

Még botorkálunk, mint vakok,
de arcunkat az égnek
emelve, édes italod
kortyoljuk s drága fényed
zabáljuk, mignem jóllakik
lelkünk, Szabadság, véled.

Micsoda éh! Mily szomjuság!
Hány évnek éhe, szomja!
De légy hozzánk most még kemény.
Ints minket buzgalomra,
mert kevés aki megmaradt,
és mindnek sok a dolga:

Jaj, holtan fekszik városunk
s a falvak, bányák, kertek
egy lajongó ország ölén,
anyjuk ölén hevernek —
ints munkára, de Te segits,
hogy vélünk fölemeljed!

Ints munkára, de Te segits,
hogy vélünk fölemeljed
dult falvaink, hullt városunk
s harsogjanak a kertek! —
Te légy Napunk és kenyerünk,
Te szüld nekünk a rendet.

Naponta 70 ember munkáját végzi el a magyar gyártmányu arató-cséplőgép

Magyarországon csak jóval a századfordulò után kezdték el nagyüzemi módon a cséplőgép gyártását. Kezdetben csak a nagybirtokokon alkalmazták, később azonban már a közép- és kisbirtokosok is dolgoztak vele. A Hofler-féle cséplőgép nemcsak Magyarországon vált kedveltté, hanem számos külföldi országban is hirnevet szerzett a fiatal magyar mezőgazdasági gépgyártásnak.

Hosszu évtizedekig azonban a gabonatermelés másik igen nehéz fizikai munkája — az aratás — gépesitése teljesen háttérbe szorult, mert sokkal olcsóbb volt a fizikai munkaerő s igy nem volt eléggé kifizetődő az aratócséplőgép gyártásának bevezetése. Magyarországon az aratás idején mintegy háromnegyedmilliò embernek kellett munkába állnia, hogy a termés betakaritása kédelem nélkül megtörténhessék.

A magyar mezőgazdasági gépgyártás gyorsütemü fejlesztésére csak a második világháboru okozta nagymérvü károk helyreállitása után kerülhetett sor. A kormány határozata alapján 1948 végén kezdték el tanulmányozni az aratócséplőgép nagyüzemi gyártásának módszereit. A Szovjetunió rendelkezésre bocsátotta a náluk jól bevált kombájnok leirását és gépeket is, hogy azokat magyar földön kipróbálhassák. Megindultak a kisérleti munkák, elkészültek a gyártási tervek s az Első Magyar Mezőgazdasági Gépgyárat jelölték ki az aratócséplőgépek gyártására. 1950-ben került a sor a prototipus elkészitésére. A szakemberek figyelembe vették a magyar talaj felszinét, a gabonaféléket s gondosan ügyeltek arra, hogy a magyar adottságoknak leginkább megfelelő gép kerüljön ki a gyárból. Az első aratócséplőgép az 1951. évi aratásra készült el. Az első EMAG A. C. 400-as aratócséplőgép — amely lényegileg egy aratógép, egy cséplőgép és egy traktor összeépitéséből jött létre — állami gazdaságba került, hogy üzemeltetés közben még megfigyeléseket végezzenek rajta. A valóságos kis mozgó gyár, amely egyetlen munkamenet alatt vágta le a lábon álló gabonát és termelte ki a szemeket — általában bevált. A próbaüzemeltetést követően apróbb módositások után megkezdhették a gép sorozatgyártását.

A magyar gyártmányu aratócséplőgépből az eltelt idő alatt mintegy kétezer került állami gazdaságokba és gépállomásokra, ahol igen jó hasznát veszik a hatalmas gabonatáblákon. A gépi aratás is mindinkább felváltja a rendkivül fáraszto és megerőltető kézi aratást. Emellett pedig az aratócséplőgép a kézi aratással járó nagymértékü szemveszteséget jelentősen leszoritotta, mert egyetlen munkafolyamatban, minden külső beavatkozás nélkül dolgozik. Egy gép a korábbi 10—12 százalékos szemveszteséget kezdetben 3—4, ma már pedig 1 százalékig is le'csökkenti. A gépi aratás-cséplés térhóditása egyre inkább lehetővé teszi, hogy az aratás idejére nem kell egyéb mezőgazdasági munkáktól nagyszámu munkaerőt elvonni, mert egy gép naponta 70 ember teljesitményével ér fel.

A folyamatos gyártással párhuzamosan tovább halad a kisérletezés, hogy az ipar még tökéletesebb és szemre is szebb gépeket gyárthasson. A kutató- és tervezőmunka eredménye többek között az is, hogy a szalmagyüjtőkocsit — amit eddig a kombájn vontatott maga után — hozzáépitik a géphez s a pelyva gyüjtésére is többféle ötletes megoldást találtak. Az önjáratu aratócséplőgépeknél már rövidesen alkalmazzák ezeket a módositásokat.

Amellet, hogy az önjáratu aratócséplőgép Magyarország nagyüzemi mezőgazdaságának legfontosabb betakaritóeszköze lett, eddig 11 országból érkezett megrendelés, köztük Bulgáriából, Törökországból, Argentinából és Kinából. Az exportra készülő gépek gyártásánál figyelembe vették az illető ország talajviszonyait, a gabona magasságát, s ennek megfelelően konstruálták a próbaüzemeltetésre leszállitott gépeket. Ugyancsak az EMAG gyár folytat kisérletet lánctalpas rizsaratò cséplőgépek gyártására. 1954-ben került ki állami gazdaságba az első kész gép, ahol próbaüzemeltették. A gyakorlati tapasztalatok után sor kerül majd sorozat gyártására. 1954-ben már összesen 520 magyar aratócséplőgépet exportált az EMAG, többi között Kinába 175 gépet. A gyár vezetőinek, munkásainak és a kisérleteket végző szakembereknek további célkitüzése, hogy kezük alól minél jobb, kevesebb üzemanyagot fogyasztó és külső formáját tekintve is egyre igényesebb aratócséplőgép kerüljön ki, hogy ezzel is hozzájáruljanak a fejlődő magyar gépgyártás további sikereihez, a magyar ipar jó hirnevének öregbitéséhez. 1955-ben több mint 60 százalékkal növelik az aratócséplőgépek gyártását.

SIMON ISTVÁN:

Jövőnkre vésett dátum

Mint forróságtól nyaranta a táj,
a gazdag talaj körben repedez,
teremne bár, de gyilkoló aszály
lehelletétől fásult, cserepes;

igy haldokolt a gazdag Duna-völgy,
tizezer urnak féltett otthona.
Hiába gyült az eső odafönt,
vihogó szelek hajtották tova.

S a nép, a nép várt századokon át,
reménykedve a terhes ég alatt,
várta a zengő villámos kaszát,
a szabaditó forradalmakat.

Grófi kastélyok, hercegi tivornyák
helyén, hogy egyszer szebb lesz a [jövő,
ezt várták, kik néztek az igazság
börtönben tartott nap-arca felé.

És 45 tavaszán végre jött
a diadalmas, győzelmes sereg,
dörrenések és villámok között
a szabadság, mint zápor megeredt.

A Vörös Hadsereg nyomán a táj
májusba szökkent gyorsan — és akit
„három millió koldus" telke várt,
ma hozzád küldi boldog szavait

az uj ország, a dolgoskaru nép,
mig házhelyén építi otthonát,
gyárak zümmögnek fenséges zenét,
hogy megköszönjék nektek: katonák.

Nemcsak márványba, ami elenyész,
jövőnkre vésszük ezt a dátumot:
a szabadulást! — a hősök nevét,
s az idők végtelenjén ott ragyog.

Pártélet

Nagyobb figyelmet a mezőgazdasági társulás létesitésére Mezőbajon

A mezőgazdaság szocialista egységei meggyőzően bebizonyitották az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok előtt a nagyüzemü gépesitett mezőgazdálkodás felsőbbrendüségét. Azokban a községekben, ahol a pártalapszervezetek bekapcsolódtak a szervezési munkába s ahol a párttagok türelmesen megmagyarázták a kollektiv gazdaság vagy a mezőgazdasági társulás előnyeit, sikereket értek el.

Tamásda községhez tartozó Mezőbaj falu pártalapszervezete azonban nagyrészben elhanyagolta a dolgozó parasztok irányitását kollektiv gazdaság, vagy mezőgazdasági társulás alakitására. Pedig Mezőbajon is számos olyan dolgozó paraszt van, aki meggyőződött a szocialista mezőgazdálkodás felsőbbrendüségéről és kollektiv gazdaságban, vagy mezőgazdasági társulásban akar dolgozni. Ez megmutatkozott a mult év tavaszán is, mikor 18 dolgozó paraszt család kérvényezte a mezőgazdasági társulás megalakitását. Az alapszervezet azonban nem karolta fel ezt a kezdeményezést. Simon Károly elvtárs, az alapszervezet volt titkára, nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, s igy a társulás még most sem alakult meg. Az alapszervezet néhány tagja tartózkodott a mezőgazdasági társulásba való belépéstől, nem kapcsolódott be a szervező munkába és nem nyujtott segitséget, hogy kezdeményező bizottság alakuljon. A kezdeményező bizottság pedig tudvalevően egyik legfontosabb tényezője a kollektiv gazdaság vagy mezőgazdasági társulás megalakitásának, mert állandósitja a politikai felvilágositó munkát és változatos módszerekkel igyekszik meggyőzni a dolgozó parasztokat.

Hiba az is, hogy azok a párttagok, akik megirták kérvényüket a mezőgazdasági társulásba való belépésre, mint Molnár Sándor, K. Király Károly, Csomós Sándor és Molnár Lajos, kampányszerüen végezték a kollektiv gazdaság és a mezőgazdasági társulás előnyeivel kapcsolatos felvilágositó és meggyőző munkát.

A pártalapszervezet gyülésein nem foglalkoztak a mezőgazdasági társulás megalakitásának kérdéseivel, egyszer sem elemezték a társulás szervezési munkálatainak menetét. Ezáltal nem nyujtottak segitséget azoknak a párttagoknak sem, akik harcoltak a mezőgazdasági társulás megalakitásáért. Simon Károly, volt párttitkár — mivel nem akart a társulásba belépni — nem adott alkalmat arra, hogy ezt a kérdést megbeszéljék és intézkedjenek a munka megjavitása érdekében.

Az alapszervezet elhanyagolta a kollektiv gazdaságok és a mezőgazdasági társulások előnyeinek népszerüsitését a kulturotthonban. Nem szerveztek előadásokat és nem ismertették a dolgozó parasztok előtt a kollektiv gazdaságok eredményeit. Nem népszerüsitették ezeket az előnyöket az utcai ujságon megjelent cikkekben sem.

A dolgozó parasztság meggyőzésének legfontosabb módszere a szegény- és középparasztok egyéni felvilágositása. A mezőbaji pártalapszervezet azonban ezt is elhanyagolta. Az agitátorok munkáját nem irányitják kielégitően, nem képezik ki őket olyképpen, hogy képesek legyenek hozzáértéssel és türelemmel megmagyarázni minden dolgozó parasztnak a szocialista mezőgazdálkodás felsőbbrendüségét.

A dolgozó parasztok felvilágositásához nagymértékben hozzá kell járulnia a néptanács végrehajtó bizottságának is. Mezőbajon azonban az nem igy történik. A tamásdai néptanács végrehajtó bizottságának elnöke, Tămas Cornel és Mészáros Antal titkár, elhanyagolja a dolgozó parasztok között végzendő politikai felvilágositó munkát. Nem adnak semmi segitséget a mezőbaji dolgozó parasztoknak mezőgazdasági társulás vagy kollektiv gazdaság szervezésében.

A rajoni pártbizottság sem irányitotta megfelelően a mezőbaji pártalapszervezetet, hogy betölthesse politikai vezetőszerepét. A rajoni pártbizottság több aktivistája, mint Fazekas Kálmán elvtárs, Farkas Dezső elvtárs, a pártbizottság titkára és mások, több alkalommal voltak a faluban, de nem nyujtottak hatékony segitséget az alapszervezet tagjainak. Nem mutatták meg, hogyan támogassa az alapszervezet a dolgozó parasztok kezdeményezéseit a szocialista mezőgazdálkodásra való áttérésben.

A rajoni bizottság feladata segiteni és támogatni a mezőbaji pártalapszervezetet, hogy az valóban betöltse politikai vezetőszerepét. Irányitsa a párttagokat, hogy széleskörben népszerüsitsék a kollektiv gazdaság és a mezőgazdasági társulás előnyeit.

Miután a felvilágositó munka eredményeként több dolgozó paraszt annak az óhajának adott kifejezést, hogy kollektiv gazdaságba vagy mezőgazdasági társulásba akar tömörülni, a pártalapszervezet alakitson kezdeményező bizottságot a legtevékenyebb dolgozó parasztokból. A pártalapszervezetnek és a néptanács végrehajtó bizottságának feladata állandóan irányitani és támogatni ezt a bizottságot az előkészitő munkában, a minta-alapszabályzat feldolgozásában és elsajátitásában, a dolgozó parasztokkal tartott ülések megszervezésében, a föld tagositási tervezetének kidolgozásában.

A felvilágositó munkát egybe kell kapcsolni látogatások szervezésével. A dolgozó parasztok keressenek fel egy-egy jól működő társulást vagy kollektiv gazdaságot, hogy saját szemükkel győződjenek meg arról, hogyan élnek és dolgoznak a kollektiv gazdaságok és társulások tagjai. Semmi sem győzheti meg jobban a szegény és középparasztot, mint az eleven valóság, amelyet saját szemével lát. Ez arra ösztönzi, hogy határozottan és bizalommal lépjen a kollektiv gazdaság vagy a mezőgazdasági társulás utjára.

Május 1-re készülnek a „G. Dimitrov" vagongyárban

Hatalmas kalapácsütések zajától hangos a „G. Dimitrov" vagongyár forgóalváz műhelye. Serény munka folyik az üzemosztályon. Május 1 közeledte egyre fokozottabb munkalendületre készteti a dolgozókat. Mindannyian az ünnep tiszteletére tett munkafelajánlások valóraváltásáért harcolnak. A forgóalváz-műhelyben különösen a fiatalok dolgoznak eredményesen. A szocialista versenyben élenjáró Selejan Traian és Bulza Sever IMSz brigádja nap-nap után 50—60 százalékkal haladja tul normáját. Az egyik nemrégen megtartott IMSz gyülésen a fiatalok vállalták, hogy megerősitik a munkafegyelmet és a 480 perc maximális kihasználására törekszenek.

A fiatal Selejan Traian általános normatulszárnyalása 60 százalék. Nyolctagu brigádja két, a szakiskolából most kikerült fiatal szakmai képesitését vállalta. A fiataloknak értékes segitséget nyujt még Petcuţi Alexei IMSz titkár.

★

A szerszámműhelyben is jelentős felajánlásokat tettek. Elhatározták, hogy március végéig elkészitenek minden szükséges szerszámot, hogy az üzem május 1-én haladéktalanul rátérhessen a könnyü teherkocsik sorozatgyártására. Februárban és márciusban az üzemosztály dolgozói 2 százalékkal haladták tul globális tervüket. Az anyagmegtakaritást is elsőrendü feladatuknak tartják. Február 1-től március 9-ig a vállalt 4000 lej helyett 22.000 lejt takaritottak meg.

A műhely dolgozói munkájuknak egyre jobb megszervezésével szebbnél szebb eredményeket érnek el. A fiatalokat munkacsoportokba osztották be, igy az idősebb, tapasztaltabb munkások állandó felügyelete feljavitotta a kezdők, gyengébbek teljesitményeit.

Lingurar Ilie és Kovács Pál szerszámlakatosok 80—85 százalékos normatulszárnyalása, valamint az esztergályosok közül Hell János 100 és Schmidt Sándor 70 százalékos tulteljesitése hozzájárult ahhoz, hogy a szerszámműhelyt a vagongyár legjobb műhelyei között emlegessék.

Május 1 ennek az osztálynak a dolgozóit is ujabb munkasikerek elérésére ösztönzi. Szőlősi József esztergályos 140, Haljea Pavel 125 százalékos napi tulszárnyalással készül a nagy ünnepre.

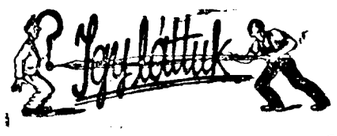

Közvagyonrongálók

Az aradi városi néptanács arra törekszik, hogy szépitse, fejlessze a várost. Ezt bizonyitják a kikövezett, aszfaltozott utcák, a városban létesitett parkok. Ezzel a törekvéssel nem áll arányban a nem eléggé öntudatos emberek viselkedése. A közvagyonrongálókról beszélünk.

Felháborító, amikor látjuk, hogy az aszfaltjárdákat mennyire tönkreteszik azzal, hogy autók, szekerek járnak rajtuk s állnak órákhosszat. A Chopin utcában például a husfeldolgozó üzem épülete előtt, szorosan a falhoz simulva állnak meg a teherautók, a felvágottakat az ablakból egyenesen az autóra dobják. A Grigore Alexandrescu és Budai Nagy Antal utcában rendszerint a szekerek és autók szintén a járdára hajtanak. A kenyeret az ablakon keresztül hajigálják az autókra. Kézikocsik, kerékpárok, targoncák, motorkerékpárok özönével találhatók a járdákon.

A parkokban a padokat és fákat ismeretlen kezek megrongálják. Tavaly például a Dragasani városnegyedben a környék lakói önkéntes munkával szép parkot létesitettek, a városi néptanács virágokkal ültette be. S mi történt? Rövid idő multán kitépték a virágokat, a kocsik és kerékpárok pedig következetesen a téren keresztül közlekedtek, letaposták a pázsitot, veszélyeztették a járókelők életét.

Némely állami ház lakói sem forditanak gondot a közvagyon megóvására. Összetévesztik az udvart egy szemétlerakóhellyel, a cementjárdán fát vágnak.

Nem ártana, ha a néptanácsi képviselők, nőbizottsági tagok kerületükben éber figyelemmel kisérnék a közvagyonrongálókat s a tettenérés alkalmával azonnal intézkednének.

Sulyos büntetést érdemelnek azok, akik rongálják a közvagyont. Minden becsületes állampolgárnak arra kell törekednie, hogy városa szép legyen. Kötelessége, hogy leleplezze a nép ellenségeit, a közvagyon pusztitóit.

S. J.

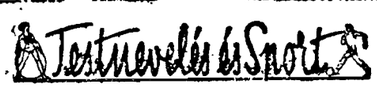

A „Köszöntsük május elsejét" futóverseny

Országszerte megkezdődtek a küzdelmek a „Köszöntsük május elsejét" mezei futóverseny keretében, amelynek első szakaszát, a sportközösségeken belül lebonyolitásra kerülő versenyt már be kellett volna fejezni. Ennek ellenére Aradon rendkivül vontatottan haladnak a küzdelmek és az aradi sportközösségek közül csak a Constructorul, a Fl. Rosie FZ és bizonyos mértékben a Fl. Rosie UTA mozgósitott erre a nagyszabásu tömegversenyre.

Az első szakasz határidejét ilyenformán április 8-ig meghosszabbitották, a második versenyszakaszra (városi, rajoni verseny) április 10-én, a tartományi szakaszra április 17-én kerül sor, mig a tömegverseny döntőjét április 24-én tartják meg.

A Fl. Roşie UTA összeállitása

Az aradi textilgyári csapat fontos mérkőzést játszik ma a sztálinvárosi Dinamo ellen. A Fl. Rosie UTA alaposan felkészült a mérkőzésre és a csapat várható összeállitása a következő lesz:

Kiss — Lupes, Dusan, Szücs — Kapás, Serfőző — Birau (Jurca), Don (Jenei), Gaina, Janovits, Mercea. Dumitrescu (Birau). Tartalékkapus: Benkő.

A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik, az utánpótlás csapatainak mérkőzése pedig negyed 3 órakor.

Néhány sorban

A kötöttfogásu birkozó világbajnokságra az Egyesült Államok is benevezett és ezzel a részvevő országok száma 24-re emelkedett.

A bolgár kosárlabdázók Belgiumban vendégszerepeltek és a bolgár férficsapat 66:55, a női csapat pedig 65:33 arányban győzte le a belgákat.

Az olasz labdarugó bajnokságban a Milan csapata 35 ponttal vezet, mig mögötte a Roma (29 pont), Bologna (29 pont), Udinese (28 pont) és Fiorentina (28 pont) következnek.

A kievi Szpárták Indiában vendégszereplő férfi röplabda csapata legutóbb 3:1 arányban legyőzte Matsur állam válogatott csapatát.

A Mar del Plata-i sakkversenyen az utolsó forduló előtt az élcsoport sorrendje: Ivkov 11, Najdorf 10 és fél, Gligorics 9 és fél, Pachmann, Panno 9, Szabó 8 és fél, Pilnik, Toran 7 és fél pont.

Az aradrajoni kulturotthonok igazgatóinak kétnapos értekezlete

Az aradrajoni kulturotthonok igazgatói március 23-án és 24-én megbeszélést tartottak a pécskai kulturotthonban, hogy átfogó módon megismerjék és megtárgyalják a politikai és kulturális élet legidőszerübb kérdéseit, a soronlévő legsürgősebb feladatokat s a tavaszi mezőgazdasági kampány során a falu dolgozóinak nyujtandó kulturális segitség kérdéseit.

Az értekezlet szinhelyének kijelölésekor a választás azért esett a pécskai kulturothonra, mert a rajonban a legjobbak közé tartozik. Jó szinjátszócsoportja, jól működő agrotechnikai köre és mintaparcellája van, ahol számos dolgozó paraszt már gyakorlatilag is alkalmazta a körben tanult uj módszereket.

A megbeszélést Glovac Gheorghe elvtárs, a rajoni néptanács kulturosztályának vezetője nyitotta meg. Felhivta a kulturotthonok igazgatóinak figyelmét az előttük álló nagy feladatokra. A tizmillió tonna buza és kukoricatermés eléréséért folytatott harcban nagyjelentőségü segitség a kulturintézmények agitációs munkája s az éltermelők munkamódszereinek népszerüsitése.

A kulturotthonok, vörös sarkok, olvasókörök és könyvtárak aktivistáinak alapos felkészültsége által elérhető, hogy a falun folyó kulturális nevelőmunka változatos formákat öltsön és sikerrel mozgositsa a dolgozó parasztokat. A kulturaktivisták kötelessége, hogy fokozzák a dolgozó parasztok éberségét a kulákok mesterkedéseivel szemben, akik hátráltatni akarják a vetési kampány jó feltételek között történő elvégzését.

A kulturothonok igazgatóinak a tömegszervezetekkel együttműködve legrövidebb időn belül munkatervet kell késziteniök, melyet a néptanácsok végrehajtó bizottságai láttamoznak és jóváhagynak.

A tavaszi mezőgazdasági kampány során élénk agitációs tevékenységet fejtenek majd ki az előadó kollektivák tagjai. A pécskai kulturotthonban már az év eleje óta tartanak a tavaszi kampánnyal kapcsolatos előadásokat. Făgean Ioan, a pécskai kulturotthon igazgatója, mozgositotta a község dolgozó parasztjait és olyan éltermelőket hivott meg az előadásra, mint Siculean Petre, Vintan Roman, Schiop Constantin, akik az agrotechnikai kör hűséges látogatói voltak.

Rotaru Teodor mezőgazdasági mérnök „Idejében készüljünk fel a tavaszi vetési kampányra" cimü előadása után a jelenlévő dolgozó parasztok számos kérdést tettek fel, majd élénken megvitatták a haladott mezőgazdasági módszerek alkalmazását.

Az agrotechnikai körök az általuk termesztett terményből kiállitást rendeznek, amelyen bemutatják a nemesitett vetőmagvak és a haladott munkamódszerek utján elért eredményeket.

A megbeszélés során leszürődött az a tanulság, hogy a kulturagitáció sokféle módszerei közül, mint a tisztelettáblák, utcai ujság, falujság stb., leghatásosabb a kulturagitációs brigádok munkája. Ezek a humor és szatira fegyverével dolgoznak. Prózában vagy versben birálják és teszik nevetségessé a falu dolgozóinak maradi megnyilvánulásait. Kipellengérezik a munkával szembeni közömbösséget, a mulasztásokat s vonzó módon népszerüsitik a község élenjáró dolgozóit és eredményeiket.

Vladimirescu község kulturotthonának igazgatója helyes kezdeményezéssel rövid értekezleteket szervezett Ezeken a megbeszéléseken az éltermelők tartományi értekezletén résztvett dolgozó parasztok átadják tapasztalataikat, értesüléseiket.

A pécskai értekezletnek gyakorlati ismeretekre vonatkozó részében megmutatkozott az agrotechnikai körök szervezésének, az előadások rendszeres megtartásának fontossága s a mintaparcellák létesitésének szerepe. A mintaparcellákon az előadó agronómus segitségével a kör tagjai a gyakorlatban is kipróbálják a különböző mezőgazdasági módszereket. E téren fontos szerep hárul a községi néptanácsokra, melyeknek a mintaparcellák számára megfelelő földterületeket kell biztositaniok. Gyakran azonban a néptanácsok nem hajlandók földet adni az agrotechnikai köröknek. Igy például a fenlaki néptanács végrehajtó bizottsága sem ismeri a II. pártkongresszus irányelvtervezetének idevonatkozó intézkedését, mely a 15. szakaszban világosan kimondja, hogy „minden községben mintaparcellákat kell létesiteni."

Aradrajon kulturotthonai sokoldalu segitséget nyujtottak a mezőgazdasági kampány időszerü feladatainak népszerüsitésében. Botescu Ioan elvtárs, a magyaráti kulturotthon igazgatója, noha rövid ideje vette át tisztségét, ötletesen, a gyermekek segitségével vonta be a szülőket a mezőgazdasági kör munkájába. Mint tanitó a gyermekekkel kicsiny ládikákban meghatározott számu magot vettetett el, majd amikor a „vetés" szépen kikelt, egy vasárnap délutánra a kulturotthonba kérette az összes ládikákat, hogy a község agronómusa megvizsgálja azokat és értékelje a gyermekek növénygondozó munkáját. Vasárnap volt s igy természetesen a szülők is eljöttek a gyermekekkel. A kulturotthont zsufolásig megtöltötték az érdeklődők. Az agronómus beszélt a gyermekek munkájáról, majd a legfontosabb mezőgazdasági teendőkről kezdett beszélni és végül is megalapitotta az azóta is kitünően működő agrotechnikai kört.

Gherghel Ioan, az angyalkuti kulturotthon igazgatója rámutatott az eredmények népszerüstésének fontosságára. A kollektiv gazdaság jó terméseredményeinek ismertetése folytán 30 család lépett a kollektiv gazdaságba.

Nica Melentie, a vladimirescui kulturotthon igazgatója azt hangsulyozta, hogy a tartományi lapokban közölt birálatok serkentő hatással voltak a község kulturéletének fellendítésére és neki is használtak.. Amióta megbirálták, nagyobb gondot fordit a szindarabok betanitására.

Făgean Ioan, a pécskai kulturotthon igazgatója a kulturotthonoknak a miszticizmus ellen vivott harcáról beszélt.

— Pécskán például, amikor Siculean Petru dolgozó paraszt husvét előtt, nagycsütörtökön és nagypénteken kultivátorral és vetőmaggal ment ki a földjére, a falu maradi elemei azt jósolgatták, hogy „Szent Illés napján beleüt a menykő." A falubeliek várták, hogy mi lesz, s az lett, amit a kulturotthonban az agronómus mérnök kilátásba helyezett: bőséges kukoricatermés. Siculean Petrunak ugyanis több mint 35 mázsa kukoricája termett hektáronként s igy a község éltermelői közé került. Ma lelkes terjesztője a haladott módszereknek s meggyőző szavakkal ismerteti tapasztalatait, hogy a villám nem odaüt, ahová az osztályellenség kivánja.

Az értekezlet kimagasló pontja volt Rappaport Ottó, a nagybányai szinház főrendezőjének előadása arról, milyen követelmények szemelőttartásával válassza ki a kulturothon igazgatója az előadásra szánt szindarabokat, hogy megfeleljenek a helyi sajátosságoknak. Ez az előadás hasznos ismeretekkel fegyverezte fel a kulturaktivistákat.

A kétnapos megbeszélés tisztázta a kulturotthonok igazgatói előtt a soronlévő legsürgősebb feladatok helyes megoldásának módját. Tájékozódást nyujtott és sokoldalu tapasztalatok megszerzését jelentette számukra.

Az értekezletnek voltak azonban árnyoldalai, amelyek főként szervezési hibákra vezethetők vissza. Nem sikerült a napirend egyik pontja: a pécskai dolgozó parasztok találkozása egy mezőgazdasági éltermelővel. Az értekezlet résztvevői számára nem biztositottak megfelelő elszállásolást.

Az aradrajoni néptanács kulturosztálya a szeminárium megszervezésében nem volt elég előrelátó s igy az értekezlet tanulságának levonása elmaradt, mert a küldöttek az esti vonattal tovább utaztak.

Mindamellett az értekezlet számtalan olyan hibát hozott felszinre, amelynek megszüntetésével Aradrajonban lényegesen megjavul a kulturotthonok munkája.

A kulturotthonok igazgatói hangsulyozták, hogy a terepre járó rajoni vagy tartományi aktivisták gyakrabban vegyék igénybe a kulturotthont és a kulturcsoportok közremüködését. Egyszerü vagy tartós társulások megalakitásakor és más hasonló alkalmakkor a gyülést ének, szavalatszámokkal vagy szinielőadással lehet kiegésziteni.

Az értekezleten a kulturotthonok más kérdései is felszinre kerültek. Komoly birálatban részesültek azok a tanügyi dolgozók, akik — mint például a nagylaki iskola igazgatója — visszautasitják a kért segitséget és nem hajlandók hozzájárulni az illető helység kulturális fejlődéséhez.

A kétnapos megbeszélés alapján leszürt tapasztalatokat a kulturotthon-igazgatók remélhetőleg már a közeljövőben alkalmazzák mezőgazdaságunk további felvirágzása, a falu dolgozóinak tanitása és gyönyörködtetése érdekében.

Rom Eszter

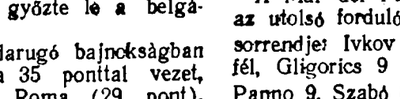

Vasárnap, április 3.

BUKAREST I.: 6,30: Hirek. 6,40: Fuvószene. 7,10: A „Scînteia" vezércikke. 7,25: Román népdalok. 8,20: Reggeli hangverseny. 9,30: Haydn: hangverseny oboára és zenekarra. 10: Rádiójáték. 11,20: Kivánsághangverseny. 11,55: Operaáriák. 12,20: Kivánsághangverseny. 13: Sajtószemle. Hirek. 13,35: Román népzene. 14,35: Nicolae Buica hegedül. 15: A szovjet rádió adása. 15,30: A rádió esztrádzenekara. 16: Ileana Grigori énekel. 16,30: Falurádió. 17,15: Részletek Ion Dumitrescu III. szvitjéből. 17,30: Kivánsághangverseny. 18,15: Intunecare. Cezar Petrescu állami dijas és Adriana Kiseleff rádiójátéka. 20,15: Könnyűzene. 20,30: Rádióujság. 21,30: Hirek. 21,40: A magyar zene hete. 22,30: Hirek. 22,40: Vasile Popovici és Constantin Ionescu-Gaina népdal feldolgozásából. 23,10: Tánczene.

BUKAREST II.: 8: Román népdalok és népi táncok. 8,30: Hirek. 9: Szovjet könnyűzene. 9,30: A „Tartós békéért, népi demokráciáért!" vezércikke. 9,50: Dumitru Bughici dalaiból. 10,05: Kivánsághangverseny. 10,50: A Bukaresti Állami Filharmónia szimfónikus zenekarának hangversenye. 13,50: Hirek. 14: Rádióujság. 15: Hirek. 15,05: Román dalok. 15,20: Moldovai népdalok és népi táncok. 16: Népi hangverseny. 16,42: Könnyűzene. 17: Az Oszipov-együttes népi zenekarának müsora. 17,30: Esztrád-muzsika. 18: Hangszer-muzsika. 19: Tánczene. 20: Irodalmi szemle. 20,15: A rádió népi zenekara. 21: Esztrádhangverseny. 22: Sporthirek. 22,15: Román népi táncok és románcok. 22,40: Johann Strauss operettjeiből. 23,26: Sosztakovics: I. F-dur szimfónia. 24: Hirek.

BUDAPEST (Kossuth): 9,10: Egy falu — egy nóta. 10: Zenebarátok köre. 11: Vasárnapi levél. 11,10: Tizévesek. 12: Magyar népi muzsika. 12,15: Magyar-szovjet barátság hónapja. Közvetités a Moszkvai Csajkovszkij Konzervatórium nagytermából. 13,50: Jó munkáért — szép muzsikát. 14,20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 15: A nap eseményeiből. 15,30: Magyar-szovjet barátság hónapja. A magyar rádió szimfónikus zenekara játszik. 16,45: Sziv küldi szivnek. 17,10: Kiláto. A rádió világirodalmi folyóirata. 18,10: Második félidő. Helyszini közvetités bajnoki labdarugó mérkőzésekről. 18,45: Kincses kalendárium. 19,45: Tánczene. 20: Közvetités a Magyar Állami Operaházból a felszabadulás 10. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségről. 23,10: Táncoljunk.

BUDAPEST (Petőfi): 9: Szines magyar muzsika. 10,30: Miska bácsi lemezes ládája. 11,10: Sziv küldi szivnek. 12: Népek zenéje. 12,30: Könnyü zene. 13: Hogy tetszik. Bemutató a legujabb könnyüzenei felvételekből. 13,30: Az élet legyőzhetetlen. Három nemzedék a felszabadulásról. 14: Müvészlemezek. 15: A „Szabad szél"-lel kezdődött... 16: A magyar tudomány tiz éve. Beszélgetés Gegesi Kiss Pál professzorral. 16,20: Puszták dalai. 17: Operarészletek. 18: A rádió gyermekszinház müsora. Világszép sárkány rózsa. Magyar mesejáték. 19,14: Kamarazene. 19,40: A vasárnap sportja. 23: Blahané dalaiból. 23.50: Szórakoztató zene.

Közlemény

A tartományi könyvterjesztő vállalat április 4—10 között Magyarország felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából a „Cartea Rusă" helyiségében magyar könyvbazárkiállitást rendez. Az ünnepélyes megnyitót április 4-én 16 órakor tartják.

A kiállitás anyaga a legujabb magyar irodalmi alkotások, valamint a román nyelvre forditott magyar irók müvei.

Megtekinthető naponta 8—13 és délután 16—20 óra között.

A Szakszervezeti Világszövetség felhivása a világ dolgozóihoz

BÉCS. (Agerpres). — A TASZSZ közli:

A Szakszervezeti Világszövetség a következő felhivást intézte a világ dolgozóihoz:

Dolgozó férfiak és nők!

A Szakszervezeti Világszövetség május 1. alkalmából testvéri üdvözletét és legjobb kivánságait tolmácsolja nektek.

Az utóbbi években bátran harcoltatok és harcoltok ma is. Uj harcok várnak reátok a jobb élet, a szabadság és a béke kivivásáért.

A kenyérért és a munkáért való aggodalomhoz és gondokhoz most hozzájárul a veszélyben forgó béke miatti aggodalom is.

A nagy monopoliumok és a szolgálatukban álló kormányok az imperializmus és a gyarmati rendszer ügynökei már nyiltan cselekszenek. Most már nem fenyegetésről van szó, hanem lázas előkészületekről, hogy kirobbantsanak egy agressziv atomháborut azon országok ellen, amelyekben már megszünt a kizsákmányolás, ahol a dolgozók maguk irányitják sorsukat és jövőjüket.

A boldog élethez szükséges anyagi javak, amelyet emberi munkával, erővel és ésszel teremtettek, évszázadok számos alkotása semmisülhet meg. Millió és millió emberi élet pusztulhat el. A dolgozók széles tömegeinek éppen ezért még határozottabban, még egységesebben kell állást foglalniok azokkal szemben, akiket közvetlen felelősség terhel ezért a fenyegetésért és bünös politikáért.

Dolgozó férfiak és nők!

Teremtsétek meg a munka és haladás erőinek egységes és legyőzhetetlen frontját, az atomháborus előkészületek ellen, Nyugat-Németország ujrafelfegyverzése ellen, az amerikai imperializmus európai és ázsiai háborus provokációi ellen!

Mi meg tudjuk és meg fogjuk védeni a háboru veszélyétől mindazt, ami hasznos és nagyszerü. Mindazt, amit ti, dolgozók alkottatok.

Az egész világ dolgozóinak egységes akarata és akcióegysége, a dolgozók széttéphetetlen szolidaritása hatalmasabb az atom és hidrogén bombánál, hatalmasabb a háborus gyujtogatók minden mesterkedésénél. Május elsején, a világ minden városában hangozzék fel a dolgozók millióinak határozott figyelmeztetése.

A jobb élet- és munkakörülményekért, a szakszervezeti alapelvek megvalósításáért, a szabadságért és a népek közötti tartós béke biztositásáért folytatott harc legyen a jelszó a nemzetközi szolidaritás és testvériség e nagy napján.

Éljen május elsejel Éljen az összes dolgozók szolidaritása és egysége!

Éljen a béke!

A Szakszervezeti Világszövetség
Bécs, 1955, március 31.

A bonni militaristák türelmetlenül várják a jeladást a fegyverkezési hajsza megkezdésére

BERLIN. (Agerpres.)

A nyugatnémet militaristák az amerikai és angol imperialisták aktív támogatásával lázas előkészületeket tesznek Nyugat-Németország felfegyverzési tervének megvalósitására, s főként az agressziv hadsereg megalakitására.

Mint a „Neues Deutschland" hangsulyozza, Adenauer bonni kancellár nemrégiben kijelentette egy amerikai rádiótársaság megbizottjának, hogy még ez év őszéig meg akarja alakitani hadseregük első egységeit. A France Presse hirügynökség hiradása szerint Nyugat-Németország katonai raktáraiban máris annyi fegyver, lőszer és hadianyag van felhalmozva, ami elegendő a tervezett hadsereg felének felszerelésére.

A nyugatnémet militaristák nagy vonalakban már előkészitették a hadianyagtermelésre való áttérést és türelmetlenül várják a jeladást a fegyverkezési hajsza megkezdésére.

A demokratikus német lapok közlései szerint 12 nyugatnémet repülőgépgyártó nagyüzem, annak idején a hitlerista Wehrmacht fő szállitói, hamarosan meg akarja kezdeni a katonai repülőgépek gyártását. Ezenkivül 200 vállalat készen áll arra, hogy mindenféle repülőgépfelszerelést gyártson. A háborus bünös Krupp, az „ágyukirály", tervbe vette Diesel motorok gyártását tengeralattjárók részére. Tervbe vették rádió utján irányitott lövedékek és sok más fegyverfajta gyártását.

Az amerikai katonai körök már meg is kezdték az európai tervek „felülvizsgálását." Ezeknek a terveknek a legfőbb tartópillére most, miután Franciaország ratifikálta a párisi egyezményeket, a jövendő revansista nyugatnémet hadsereg lesz. Ezzel kapcsolatban — mint a France Presse jelenti — Gruenther amerikai tábornok, az északatlanti katonai erők parancsnoka sorozatos tárgyalásokat folytatott amerikai kormánykörökkel Nyugat-Németország felfegyverzésének kérdésében. „A tárgyalások folyamán — jelenti a France Presse — Gruenther ujabb adatokat kapott főleg a Nyugat-Németországnak nyujtandó amerikai katonai segitségről, amely lehetővé teszi az atlanti vezérkarnak, hogy haladéktalanul hozzálásson egyik legsürgősebb feladatához — a párisi egyezményekben előirt katonai intézkedések alkalmazásához."

A France Presse hirügynökség hangsulyozta, hogy már most „sok tank, lökhajtásos vadászrepülő és jelentős mennyiségü atomfegyver áll készen Amerikában arra, hogy a bonni kormánynak szállitsák" és a jövendő nyugatnémet hadsereget felszereljék vele. A nyugatnémet légi haderő jövendő pilótáit az USA-ban képzik ki.

A létesitendő nyugatnémet hadseregnek szánt amerikai fegyverzet nagy része az USA-ban és Nyugat-Németországban van felhalmozva. Ennek a hadianyagnak az értéke a France Presse becslése szerint eléri a 750 millió dollárt, vagyis a Nyugat-Németországnak nyujtandó amerikai katonai segély értékének egyharmadát.

A Szovjetunió visszaadja a Német Demokratikus Köztársaságnak a drezdai képtár világhirü mükincseit

MOSZKVA. (Agerpres). TASZSZ.

A Nagy Honvédő Háboru idején, a Németország területén lezajlott harcok közben a szovjet csapatoknak sikerült megmenteniök a drezdai képtár világhirü mükincseit, s ezeket aztán a Szovjetunióban biztonságba helyezték.

A Szovjetunió minisztertanácsa, a szovjet és a német nép baráti kapcsolatainak további megerősitésére és fejlesztésére törekedve, valamint figyelembevéve azt, hogy a Német Demokratikus Köztársaság kormánya következetes békepolitikát folytat, ápolja és fejleszti a német nép kulturáját és művészetét és harcol Németország békés s demokratikus alapon való ujraegyesitéséért, elhatározta, hogy a drezdai képtár mükincseit, amelyek jelenleg a Szovjetunióban vannak, átadja a Német Demokratikus Köztársaság kormányának. Ez a határozat a szovjet kormány és a Német Demokratikus Köztársaság kormánya között folytatott megbeszélések eredménye.

A drezdai képtárnak mintegy 750 festményét őrzik a Szovjetunióban. A legtöbb kép a klasszikus festészet legnagyobb kincsei közé tartozik.

A renaissance nagy olasz festői közül Raffael, Tizian, Veronese, Giorgione, Tintoretto, De Mantegna, Pinturicchio, Antonello da Messina, Boticelli és Coreggio számos művét, a klasszikus spanyol festők közül Velasquez, Zurbaran, Ribera és Murillo, a hollandok közül Rembrandt, Vermeer van Delft, Aert de Gelder, Van der Velde, Metsu Gabriel, Adriaen van Ostade, Jacob van Ruysdael és a nagy flamandok közül Rubens, Van Dyck, Snyders, Jan Steen és Jordaens több művét őrzik a Szovjetunióban. A német iskolát Dürer, Hans Holbein jun., Lucas Cranach, Elsheimer és Adolf Menzel, a franciát Poussin, Claude Lorrain, Watteau Quentin de la Tour és Liotard képviselik.

A Német Demokratikus Köztársaság kormányának kezdeményezésére elhatározták, hogy a festményeket 1955 május és augusztus között kiállitják a moszkvai „A. S. Puskin" képzőművészeti muzeumban és csak azután küldik el őket a Német Demokratikus Köztársaságba.

Szovjet küldöttség megy az ázsiai országok értekezletére

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Az ázsiai országok küszöbön álló értekezletével kapcsolatban a Szovjetunióban megalakult előkészitő bizottság elhatározta, hogy Nyikoláj Tyihonov iró vezetésével küldöttséget meneszt az értekezletre. A küldöttségben részt vesznek: Alekszandr Kornejcsuk, Vanda Vasziljevszka és Ilja Ehrenburg irók, Mihajl Nyesztyerov, az össz-szövetségi kereskedelmi kamara elnökségének elnöke, Jevgenyij Zsukov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja, Anatolij Szofronov, az „Ogonyok" folyóirat főszerkesztője, Najlja Bazanova professzor (Kazahsztán), Mirzo Turszun Zade költő (Tadzsikisztán), Veli Mhatov zeneszerző (Türkménia), Isza Ahunbajev, Kirgizia Tudományos Akadémiájának elnöke és más közéleti személyiségek.

A szovjet küldöttség március 31-én elutazott. Delhibe.

—O—

Ki lesz Nyugat-Németország képviselője az Északatlanti Tanácsban?

PARIS. (Agerpres). —A „l'Information" cimü lap szerint Adenauer kancellár von Scholtitz tábornokot szándékszik kinevezni Nyugat-Németország képviselőjévé a NATO állandó washingtoni csoportjába. Mint ismeretes, von Scholtitz tábornok a hitleri megszállás idején Páris katonai kormányzója volt.

—O—

Amiről az amerikai burzsoá sajtó nem számol be

PHILADELPHIA. (Agerpres).

A philadelphiai üzletemberek egyik szervezete: a nemzetközi kérdésekkel foglalkozó tanács, körkérdést intézett az üzletemberekhez. A válaszok azt bizonyitják, hogy az üzletemberek többsége ellenzi a kormánykörök agressziv politikáját.

Az egyik kérdés igy hangzott: „Az Ön véleménye szerint nyujtson-e katonai segitséget az USA Csang Kájseknek ahhoz, hogy meghóditsa a szárazföldi Kinát"? Erre a kérdésre — 5 ember igennel, 107 pedig nemmel válaszolt, egy ember pedig nem nyilvánitott véleményt.

A másik kérdés igy hangzott: „Az Ön véleménye szerint szükséges-e, hogy az USA blokálja a kommunista Kinát?" A megkérdezettek közül 10 igennel, 99 pedig nemmel válaszolt, 4 ember meg kitért a válasz elől.

Hiszi-e Ön, hogy lehetséges a békés egymás mellett élés a Szovjetunióval? Erre a kérdésre 78 megkérdezett igennel, 12 nemmel válaszolt, 23 személy pedig tartózkodott a választól.

Jellemző, hogy egyetlen amerikai burzsoá lap sem számolt be a körkérdés eredményéről.

LAPZÁRTA ELŐTT

Amerikai ujságirók egy csoportja érkezett Moszkvába

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ közli:

Március 31-én amerikai ujságirók egy csoportja érkezett Moszkvába. A küldöttséget James Lester Wick, a Roanoke-ban (Észak-Karolina állam) megjelenő „Roanoke Rapids Daily Herald" cimü lap társkiadója vezette. Az amerikai ujságirók csoportjában kiadók, szerkesztők és egyes Ohio, New Jersey Maine, Texas, Tennessee, Kalifornia és Pennsylvania állambeli ujságirók és rádiótársaságok tudósitói vannak.

Az amerikai ujságirók Moszkván kivül több szovjet városban látogatást tesznek.

Egy szovjet tanuló elrablása Berlin amerikai övezetében

BERLIN. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

Március 18-án Berlin keleti övezetéből eltünt Valerij Liszikov, a berlini szovjet iskola 16 éves tanulója. Öt nappal a gyermek eltünése után a berlini amerikai övezet parancsnoka közölte a szovjet hatóságokkal, hogy Valerij Liszikov „politikai menedékjogot" kért az amerikai hatóságoktól. Az amerikai hatóságok elutasitották G. M. Puskin-nak, a Szovjetunió németországi főbiztosának azt a kérését, hogy engedjék vissza a gyermeket szüleihez és ugy állitották be Liszikov törvénytelen visszatartását, mintha „önként" jött volna Nyugat-Berlinbe.

A szovjet hatóságok kérésére Liszikov szülei Berlin amerikai övezetében találkozhattak gyermekükkel az amerikai katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében.

Egy amerikai tisztviselő koholt nyilatkozatot olvasott fel, amely szerint Valerij Liszikov „menedékjogot" kért. Ezután az amerikaiak arra szólitották fel a megfélemlitett fiut, hogy erősitse meg nyilatkozatát. Valerij Liszikov azonban megtagadta a felolvasott nyilatkozat megerősitését és kijelentette, hogy haza akar menni. Ennek ellenére Liszikovot nem engedték vissza szüleihez.

G. M. Puskin, a Szovjetunió németországi főbiztosa március 30-án ujabb levelet intézett Comanthoz, az Egyesült Államok németországi főbiztosához és rámutatott arra, hogy az amerikai hatóságok Valerij Liszikov ügyében nyilvánvaló kényszert alkalmaznak, hogy elnagadják a kiskoru diákot családjától és hazájától.

A levél rámutat arra, hogy a németországi amerikai hatóságok minden igyekezetük ellenére nem titkolhatják el a közvélemény elől, hogy tulajdonképpen egy kiskoru szovjet diák elrablásáról van szó.

A Szovjetunió németországi főbiztosa követelte, hogy Valerij Liszikovot haladéktalanul engedjék vissza szüleihez.

Tovább tart a londoni nyomdászok sztrájkja

LONDON. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

A londoni nyomdák villanyszerlői és gépészei nyolcadik napja sztrájkolnak. Londonban nem jelennek meg a lapok, mert a munkaügyi minisztérium közbelépése ellenére sem vezettek eredményre a sztrájkolók és a munkaadók közötti tárgyalások.

A központi lapok sem jelennek meg és a rádió, valamint a televizió nagy késéssel közvetiti a hireket és politikai kommentárokat.

A hét filmjei

„DÓZSA GYÖRGY" mozi: április 3-án: A mi igazgatónk. Előadások: 3,30, 5,30, 7,30 és 9,30 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU" mozi: április 3-án: A mi igazgatónk. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Matiné 11.30 órakor.

„HERBAK JÁNOS" mozi: április 3-ig: Varázslók. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Matiné 11.30 órakor.

A tartományi állami moziválalat a tartományi Békeharcbizottsággal együtt szovjet-német filmsorozatot perget a békeharc jegyében az I. L. Caragiale moziban:

Március 31—április 3: Az elitélt falu.

Matiné 11.30 órakor.

„UJ IDŐK" mozi: Április 3-án: Képes román hiradó — Hirek a Szovjetunióból — Kocavadászok (szines bábfilm) — Ausztria—Magyar NK válogatott labdarugó mérkőzés — Óvjátok a gyermeketeket a náthaláztól — Sportverseny az erdőben (szines rajzfilm) — 9-es számu pionirhiradó. Előadások: 3 órától folytatólagosan.

Matiné 10 órától folytatólagosan.

„SOLIDARITATEA" mozi (Gáj): április 3-án: A bátorság iskolája. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ" mozi (Mikelaka): április 3-án: Kaland Marienstadtban. Előadások: este 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„ILIE PINTILIE" mozi (Mosóczitelep): április 3-án: Vlascsenko Maria sorsa. Előadások: hétköznap este: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„NICOLAE BALCESCU" mozi (Lippa): április 3-án: A labdarugó világbajnokság mérkőzései.

„PETŐFI SANDOR" mozi (Radna): április 3-án: A Spanyol-téri lányok.

★

Az aradi Állami Román Szinház müsora:

Vasárnap délután 4 órakor: Gaițele (Szajkók) és este 8 órakor: Intilnire cu tineretea.

Az ezüst csövecskék

Irta: B. DUNAJEVSZKIJ

Ljubov Ivanovna Árhipova, a Konzervipari Tudományos Kutató Intézet munkatársa levette a kétszárnyu ajtóról a nehéz lakatot és hosszu, homályosan világitott folyosón vezetett végig.

— Tessék, itt vagyunk!

Mi csak néztünk, néztünk, de hiába meresztgettük a szemünket. A fából készült raktárhelyiségben a legközönségesebb burgonyát láttuk és semmi egyebet. A fotoriporter abban a reményben jött, hogy hatásos felvételeket készithet; arcán leplezetlen csalódottság tükröződött. Azt hiszem, nekem sem sikerült lepleznem értetlenségemet. Óriási zöldségraktárat láttunk, amelyből naponta tonnaszámra szállitják a zöldségféléket a boltokba és az éttermekbe; ilyen raktárak tucatjával vannak nálunk.

— Ez nem közönséges raktár — mondta Ljubov Ivanovna, aki kitalálta gondolataimat. — Itt éveken át heverhet a burgonya... Nem csirázik ki. Persze, külsőleg alig különbözik ez a raktár a szomszédos helyiségektől. Nincs itt semmi rendkivüli — ezeken a csövecskéken kivül...

Jobban szemügyre vesszük a helyiséget: a burgonyából ezüst csövecskék meredeznek ki.

A csövecskékben rádioaktiv kobaltot tartalmazó apró ampullák vannak. A kobalt atomjai széthullanak és gamma-sugarakat lövellnek ki. Ezek nem engedik kicsirázni a burgonyát.

A raktárban ugyan nem változott meg semmi, egyszerre mégis azt éreztük, hogy nem hiába jöttünk ide. A csöndben és a félhomályban minden másodpercben atommagok milliárdjai szállnak szerteszét. Az aluminiumcsövecskék vékony falán át állandóan sugarak áradata tör át elképzelhetetlen sebességgel; behatol a nehéz, nedvdus gumókba és a burgonya belső, tömör, fehér anyagában elvégzi a feladatot, amelyet az emberek biztak rá. Itt vannak ezek az emberek is: Jelizaveta Nyikolajevna Zaosztrovszkaja, a Konzervipari Tudományos Kutató Intézet igazgatóhelyettese és Ljubov Ivanovna Árhipova, az intézet munkatársa. Ők kisérleteznek itt a burgonyával.

Fotoriporterünk a raktár bejáratánál állva előkészíti fényképezőgépét és közelebb akar lépni az ezüst csövecskékhez.

— Ne menjen közel — állitja meg Zaosztrovszkaja. — Igaz, hogy nem erős a sugárzás, de mégis jobb vigyázni.

Sugárzás — hó helyett

Miben különbözik a burgonya tárolásának itt ismertetett módszere az évszázadokon át alkalmazott, megszokott eljárástól?

Amikor a burgonya megérett, begyüjtötték és elraktározták, az agronómusok és kolhozparasztok gondjai véget értek. Ilyenkor kezdődtek a beadási szervek gondjai: a burgonyát hosszu hónapokra, az uj termésig ugy kell elraktározni, hogy friss, tápláló, ízletes maradjon. Ez nehéz feladat, mert a burgonya szeszélyes növény. Amig tél van, hideg van, viszonylag kevés a gond vele; csak az erős fagytól kell megóvni. De amint a tél vége felé közeledik, és a levegőben egy kis meleg árad szét, a gumókban szunnyadó növényi erők felébrednek. A „szemek" kinyilnak, a burgonya csirázni kezd. És ilyenkor e fontos élelmiszer tonnáit már nem fogadják el a vásárlók: a csirákba kerül minden, ami a burgonyának izt és tápláló erőt adott.

Hogyan lehet ezt elkerülni? Nagy az életerő a burgonyában, azt nem könnyü legyürni. A csirázás ellen mind ez ideig ugy harcoltak: nem engedték meg, hogy a burgonya megérezze a tavasz megérkezését. Prizmákba rakták, hideg pincékben, sötétségben, hüvös helyen tartották. A városi tároló-telepeken télen hóraktárakat készitenek, méteres falakkal. Igy néha sikerült a nyár derekáig megtartani a burgonyát, csirázás nélkül. De elég átszállitani a boltba vagy az étterembe — ahol persze hóval födött prizmák nincsenek — s a burgonyában rejlő életerő felébred és sietve „behozza" az elmulasztott időt.

— A kobalt—60-nal besugárzott burgonya azonban nem csirázik ki.

— Sohasem?

— Erre egyelőre nehéz volna válaszolni. Ez itt, tavalyelőtti termésü burgonya — mondja Zaosztrovszkaja, miközben a szomszédos rekeszhez vezet bennünket. — Másfél év óta fekszik itt hó nélkül tavaszi melegben és nyári forróságban...

Zaosztrovszkaja látta, hogy a fotoriporter ismét kezébe vette a gépét, és igy szólt:

— Itt nyugodtan közelebb mehet a burgonyához, itt nincs semmiféle kisugárzás. Ez a burgonya már megkapta a maga sugáradagját. Igaz, elég kiadós volt: 60 nap. De azóta a burgonya nem csirázik, megőrzi táperejét és jó izét. Vajon sokáig megmarad igy? Egyelőre nem tudjuk, idővel válaszolhatunk majd erre a kérdésre is.

A széles utca két oldalán hosszan sorakoznak egymás mellé a zöldségraktárak. 15—20 munkás egész hegyeket rak a hóból. Hozzánk lép Szergej Antonovics Vjatkin, a munka vezetője.

— Látják, mennyi vesződségbe kerül, hogy legalább nyárig eltegyük a burgonyát — mondja. — Mennyi pénz és emberi munka kell hozzá! De ha Jelizaveta Nyikolajevna befejezi a munkáját, akkor majd nem kell a hóval vesződnünk. Akkor majd az atom dolgozik helyettünk.

A sugarak nyomában

Évente többmillió tonna különféle zöldség érkezik az ország raktárába. A megszámlálhatatlan mennyiségü értékes terméket hónapokon át tárolni kell, amig az uj termés be nem érik. A megőrzés sok munkába kerül és mégsem mindig eredményes. Az itt folyó kisérletek azt a célt szolgálják, hogy megakadályozzák a zöldségfélék romlását, egyszerübbé és olcsóbbá tegyék tartós megőrzésük nehéz feladatát.

A kisérletek 1953-ban kezdődtek. Akkoriban minden szakember tudta már, hogy röntgensugarak segitségével fel lehet tartóztatni a csirázást. A röntgenberendezések azonban drágák és a zöldségfélék olcsók; mint mondják, jóval többet vesztenének a vámon, mint amennyit nyerhetnek a réven. Ráadásul elképzelhetetlen, hogy röntgenbesugárzáson jusson keresztül az a sokmillió tonna élelmiszer, amelyet a kolhozok, szovhozok és városok sokezer raktárában őriznek.

Olyan sugárforrást kellett találni, amely maga dolgozik és nem kiván bonyolult berendezéseket, olcsó és könnyen kezelhető. A szovjet tudósok találtak ilyen forrást. A Konzervipari Tudományos Kutató Intézet együtt végezte kisérleteit a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának biofizikai intézetével. Ott jólismert, megszokott és sokoldaluan felhasznált izotóp volt a radioaktiv kobalt. Éppen ugy gamma-sugarakat lövell ki, mint a röntgenkészülék csöve. Amellett olcsó, olyan olcsó, hogy a fent bemutatott zöldségraktárban felhasznált radioaktiv izotóp összes ampullái mindössze néhányszáz rubelbe kerülnek. Kisugárzásukat igen sokáig fel lehet használni. Mindez megnyitotta a kobalt—60 utját a kisérleti zöldségraktárba, ahol feladata: a burgonya megőrzése. Mint az előbbiekben meggyőződhettünk róla, a kobalt—60 lelkiismeretesen elvégzi az ember által rábizott munkát.

Uj távlatok

— Igy hát Vjatkin elvtárs ábrándjai hamarosan megvalósulnak? — kérdeztük.

— Hamarosan? — kérdezi elgondolkozva Jelizaveta Nyikolajevna. — Lehet, hogy hamarosan. De előbb még sok mindent meg kell tudnunk, át kell gondolnunk és ki kell gondolnunk. A radioaktiv készitményekkel végzett munka hozzáértést, ismereteket követel és különleges berendezéseket is, amelyek lehetővé teszik felhasználásukat anélkül, hogy a kobalthoz közelednének. És persze sok embert be kell tanitanunk arra, hogy a sokezer „jövendőbeli" készülékkel bánni tudjon. Amellett még sok mindent nem tudunk arról, hogy a sugárzás milyen hatással van a burgonyára.

— Lehetséges, hogy besugárzás után nem lehet majd megenni?

— Mármint a radioaktivitás miatt? Az rögtön a besugárzás után eltünik, s a burgonya minden tulajdonságát, izét és táplálóerejét megőrzi. Azonban vannak másfajta kérdőjelek...

Nagy, szürkésbarna gumók fekszenek mozdulatlanul, tonnaszámra, nem érzik meg, hogy a nap már melegen süti a havat. Milyen folyamatok mennek végbe ebben az időben a gumó tömör és nedvdus testében? Megöli-e a sugárzás a téli hidegben elszunnyadt életet?

Nem, ez az élet a sugárzás hatására csak még mélyebb álomba merül. A Konzervipari Tudományos Kutató Intézet egyik laboratóriumában láthatunk egy müszert, amelyben bonyolultan összefonódnak a vékony üvegcsövecskék. Ez felfogja és méri a burgonya légzését. A besugárzott burgonya lassabban lélegzik: mélyebb az álma, mint a besugárzatlannak.

Meg lehet-e szakitani ezt az alvást?

— Igen — feleli Zaosztrovszkaja —, ez a kérdés bennünket is érdekelt. Hogy választ kapjunk rá, Ljubov Ivanovna elültetett egy besugárzott és egy közönséges burgonyát. A közönséges burgonya azonnal kicsirázott, a kisérleti példány sokáig nem akart fejlődésnek indulni és csak nagy késéssel jelentek meg első csirái. Aztán utólérte, sőt megelőzte a közönséges példányt. Termése valamivel több volt, mint azé. Ez érdekes kisérlet volt, de csak az első. Van még egy megoldatlan kérdés: vajon nem lehetne-e a kobaltot a burgonyán kivül más, különböző zöldségfélék megőrzésére felhasználni és ha igen, hogyan kellene alkalmazni? Mint látják, vár ránk munka bőven...

★

Ma már teljes bizonyossággal mondhatjuk, hogy a radioaktiv kobaltot tartalmazó apró és olcsó ampullák segitségével nagy munkát és sok pénzt megtakaritva, sokmillió tonna burgonyát raktározhatunk el, nemcsak egy évre, hanem hosszabb időre is.

(Megjelent a Lityeraturnaja Gazetában).

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxe poștală plătită în numerar, conf. aprobării Nr. 53—1945.